

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/I/2019/36122163736826884

VPLYV KONTROLNÝCH A AUDÍTORSKÝCH
ZISTENÍ NA ÚČTOVNÚ JEDNOTKU

Diplomová práca

2019

Bc. Eliška Závodná

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

VPLYV KONTROLNÝCH A AUDÍTORSKÝCH
ZISTENÍ NA ÚČTOVNÚ JEDNOTKU

Diplomová práca

Študijný program: účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: účtovníctvo

Školiace pracovisko: katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: Ing. Mária Vépyová, PhD.

Bratislava 2019

Bc. Eliška Závodná

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcela veľmi pekne poďakovať pani Ing. Márii Vépyovej, PhD., nielen za odbornú pomoc pri písaní záverečnej práce, ale i za všetky pripomienky, návrhy a v neposlednom rade za všetok čas a ochotu, ktorú mi venovala počas celej doby písania záverečnej práce.

ABSTRAKT

ZÁVODNÁ, Eliška: *Vplyv kontrolných a auditorských zistení na účtovnú jednotku*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Ing. Mária Vépyrová, PhD. – Bratislava: FHI, 2019, 76 s.

Cieľom záverečnej práce je poukázať na postupy interného kontrolóra v konkrétnej účtovnej jednotke a na postupy účtovnej jednotky v prípade, že kontrolným a auditorským zistením sa odhalia odchýlky od žiadúceho stavu. Práca je rozdelená do 4 kapitol. Obsahuje 8 grafov, 12 tabuliek a 6 schém. Prvá kapitola je venovaná problematike interného auditu a internej kontroly so zameraním sa na objasnenie základných pojmov, proces plánovania interného auditu, fázy a prvky systému internej kontroly a v neposlednom rade na vzťah medzi interným a externým auditom. V ďalšej časti je vymedzený cieľ záverečnej práce, metodika práce a metódy skúmania. Záverečná kapitola sa zaoberá procesom výkonu internej kontroly v konkrétnej účtovnej jednotke so zameraním sa na finančnú situáciu, účtovanie časového rozlíšenia nákladov a obstaranie dlhodobého majetku formou finančného leasingu. Výsledkom riešenia danej problematiky je poukázať na zistenia a navrhnúť riešenia na odstránenie nedostatkov zistených pri internej kontrole.

Kľúčová slová:

kontrola, interná kontrola, interný audit, finančná situácia, leasing, organizácia

ABSTRACT

ZÁVODNÁ, Eliška: *Impact of control and audit findings on the entity*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. – Ing. Mária Vépyová, PhD. – Bratislava: FHI, 2019, 76 s.

The aim of the thesis is to advert to practices of controller at particular accounting subject. The thesis is divided into 4 chapters. It contains 8 graphs, 12 charts and 6 schemes. First chapter is dedicated to issue of internal audit and internal control with focus on clarification of fundamental terms, planning process of internal audit, stages and features of internal control system and on relation between internal and external audit. Next part of the thesis is focused on goal of the thesis, methodology of the thesis and methods of research. Closing chapter describes process of internal control execution at particular accounting subject with focus on financial situation, time resolution of expenses accounting and acquisition of longterm fortune with financial leasing. The result of given issue is to point out ascertainings and suggest solutions to imperfection elimination which were determined in internal control.

Key words:

control, internal control, internal audit, financial situation, leasing, organization

OBSAH

Úvod	7
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	8
1.1 Interný audit a interná kontrola.....	9
1.2 Vymedzenie externého a interného auditu.....	23
1.3 Štatutárny audit	25
2 Cieľ práce	29
3 Metodika práce a metódy skúmania	30
4 Výsledky práce	32
4.1 Charakteristika spoločnosti CMI, spol. s r. o.....	32
4.2 Dotazník spokojnosti zamestnancov.....	33
4.3 Kontrola finančnej situácie	43
4.4 Časové rozlíšenie nákladov a výnosov	53
4.5 Obstaranie a odpisovanie dlhodobého majetku	57
4.6. Kontrola prevádzkových priestorov spoločnosti	62
5 Diskusia.....	66
Záver	69
Zoznam použitej literatúry	71
Prílohy.....	76

Úvod

V súčasnosti sa interná kontrola čoraz viac dostáva do popredia ako posledná fáza riadenia, vďaka ktorej sa dá konštatovať, či jednotlivé javy boli vykonané správne resp. či a aké riziká a chyby sa vyskytli v jednotlivých procesoch a analyzovať, ako je možné riziká minimalizovať a zistený neuspokojivý stav odstrániť. Kontrolu možno považovať za jednu z najdôležitejších funkcií manažmentu v organizácii, pretože bez kontroly by manažment len s ťažkosťami vedel zhodnotiť, ako efektívne sa vykonávajú jednotlivé činnosti v organizácii. Keďže kontrola je významná pre dosiahnutie dôležitých cieľov, neustále sa zvyšujú požiadavky na disponovanie lepšími systémami vnútornej kontroly a informovanosti a tým sa zvyšujú nároky na jej kvalitu. Účinná interná kontrola umožňuje znižovať prevádzkové náklady a lepšie organizovanie organizácie, čo môže predstavovať značnú konkurenčnú výhodu v podnikateľskom prostredí. Kontrolovanie je založené na myšlienke, že jeho zmyslom je napomáhať organizácii pri dosahovaní cieľov.

S vnútornou kontrolou veľmi úzko súvisí interný audit, ktorý preveruje spoľahlivosť informácií, dodržiavanie zákonov, predpisov, pravidiel a podmienok zmlúv, efektívne a účinné využívanie zdrojov a ochranu majetku. Poskytuje tak nezávislé a objektívne posúdenie fungovania organizácie a napomáha dosiahnuť ciele organizácie, a to systematickým prístupom k hodnoteniu a zdokonaľovaniu riadenia rizík, internej kontroly, rozhodovacích a riadiacich procesov. Ak interný audítor odhalí nesprávnosti v účtovníctve, účtovná jednotka je povinná zabezpečiť zabránenie ich opätovnému vzniku.

Jedným z cieľov záverečnej práce je poukázať na postupy interného kontrolóra v konkrétnej účtovnej jednotke. V prvej kapitole záverečnej práce sa venujeme teoretickým poznatkom týkajúcich sa internej kontroly, interného a externého auditu podľa slovenskej právnej úpravy. Druhá kapitola obsahuje stanovenie hlavného cieľa a čiastkových cieľov, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie hlavného cieľa. Tretia kapitola je venovaná metodike práce a metódam skúmania, ktoré sa použili v záverečnej práci. Štvrtá kapitola predstavuje samotný proces výkonu internej kontroly v konkrétnej účtovnej jednotke. Internú kontrolu sme vykonali v spoločnosti CMI, spol. s r. o. so sídlom v Bratislave.

V záverečnej práci sú často spomenuté pojmy ako spoločnosť, organizácia alebo účtovná jednotka. Pod týmito pojмами chápeme podnik ako súbor hmotných a nehmotných a osobných zložiek podnikania, ktorý je založený za účelom dosiahnutia zisku alebo iného merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V posledných rokoch celosvetovo narastá počet ilegálnych aktivít v rámci podnikateľskej činnosti, medzi ktoré patrí napríklad: falšovanie finančných údajov, sprenevera majetku, investičné podvody, úplatkárstvo alebo podvodné prevody elektronických prostriedkov (Drogalas et al 2017). Dôsledkom týchto skutočností sa do popredia dostáva funkcia interného audítora, ktorej manažéri organizácie v súčasnosti venujú zvýšenú pozornosť. Interný audit sa stáva dôležitým nástrojom na dosahovanie stanovených cieľov a zvyšovania efektívnosti riadenia rizík. Podniky so zavedeným účinným interným auditom alebo internou kontrolou sú schopné rýchlejšie identifikovať podnikateľské riziká a prijať vhodné nápravné opatrenia a v neposlednom rade sú schopné podporovať celkové zlepšovanie výsledkov organizácie. Taktiež interným auditom organizácia získava uistenie, že riziko, ktorému je organizácia vystavená je známe a je pod kontrolou (Joksimović, Ahmed 2017). Interný audit možno definovať ako objektívnu, nezávislú a konzultačnú činnosť zameranú na pridanú hodnotu a zlepšenie činnosti organizácie (Ivan 2016).

Na prácu interného audítora a interného kontrolóra sa spoliehajú externí audítori ako na asistenta, vďaka ktorému externí audítori využívajú informácie získané interným auditom. Preto kvalitný a účinný interný audit prináša externým audítorom výhodu prostredníctvom zvýšenej efektívnosti a účinnosti auditu. Ak sa externí audítori nemôžu spoliehať na interný audit ako na asistenta pri výkone svojej činnosti, musia vyvinúť dodatočné úsilie na odhalenie významných nesprávností vo finančných výkazoch, čo sa môže premietnuť vo zvýšení platieb za výkon externého auditu (Farkas, Hirsch 2016).

S interným auditom úzko súvisí pojem interná kontrola, avšak interný audit nie je interná kontrola a ani ju nenahrádza. Interná kontrola je považovaná za synonymum riadiacich a kontrolných mechanizmov v rámci organizácie a zameriava sa najmä na zisťovanie skutočného stavu a následné porovnávanie so žiaducim alebo plánovaným stavom, zisťovanie príčin odchýlok od žiaduceho stavu a riešenie nežiaducich odchýlok. Internú kontrolu vykonávajú všetci riadiaci pracovníci v organizácii, na rozdiel od interného auditu, ktorého činnosť vykonáva oddelenie interného auditu v organizácii (Oláh 2008).

1.1 Interný audit a interná kontrola

Prvé zmienky o auditoch pochádzajú z mezopotámskej civilizácie 3500 rokov pred Kristom. Audity ako určité systémy verifikácie transakcií existovali už v stredovekom Egypte, Perzii, Jeruzaleme, Ríme, Grécku a Číne. Avšak až v 13. storočí, kedy vzniklo podvojnú účtovníctvo v Taliansku, sa audit začal chápať takmer výlučne ako kontrola a overovanie správnosti a vierohodnosti účtovných záznamov, transakcií a dokladov. So vznikom Inštitútu interných audítorov v roku 1941 v Spojených štátoch amerických je spojený rozvoj moderného interného auditu (Vépyová 2005). Inštitút interných audítorov možno charakterizovať ako globálnu audítorskú profesiu, ktorá vo všeobecnosti pracuje v oblasti vnútorného auditu, vnútornej kontroly, vzdelávania, riadenia rizík a taktiež v oblasti auditu informačných technológií. Svoju činnosť zameriava na odborné školenia interných audítorov – organizuje konferencie, semináre, workshopy, kurzy a vydáva odbornú literatúru. Ďalej sa zameriava na rozvoj internej audítorskej činnosti a na vypracovávanie pravidiel a noriem, ktoré zaručujú správne vykonávanie audítorskej činnosti pri súčasnom dodržiavaní etických pravidiel. V roku 1982 vznikla Európska konfederácia Inštitútu pre interný audit, ktorej cieľom je podporovať postavenie vnútorného auditu v Európskej únii. Jeho úlohou je rozvíjať, zdieľať a podporovať osvedčené postupy v oblasti interného auditu vo verejnom i súkromnom sektore (Dvořáček 2003).

Na území Slovenskej republiky je história interného auditu pomerne krátka. Pred rokom 1990 existovali v mnohých organizáciách útvary vnútornej kontroly, ktoré preverovali najmä dodržiavanie všeobecne platných noriem a vnútorných predpisov, plnenie stanovených úloh a prešetrovali určité udalosti, najmä v súvislosti s preverovaním sťažností a pod. Tieto útvary plnili funkciu vnútorného vyšetrovateľa a po roku 1990 boli v mnohých organizáciách zrušené. Po tomto roku sa tak začali niekdajšie útvary vnútornej kontroly transformovať alebo sa začali vytvárať nové útvary interného auditu najskôr v bankovníctve a neskôr i v sektore priemyslu a obchodu (Vépyová 2005). K rozvoju profesie interného auditu na Slovensku v roku 1997 prispelo založenie Slovenského Inštitútu interných audítorov. Tento Inštitút predstavuje profesnú neziskovú organizáciu, ktorá sa zameriava na propagáciu a rozvoj odbornej praxe profesie interného auditu a realizuje vzdelávaciu, konzultačnú, metodickú, normatívnu a realizačno-podpornú činnosť v oblasti interného auditu, správy, kontroly a riadenia spoločnosti a organizácie. Ďalej

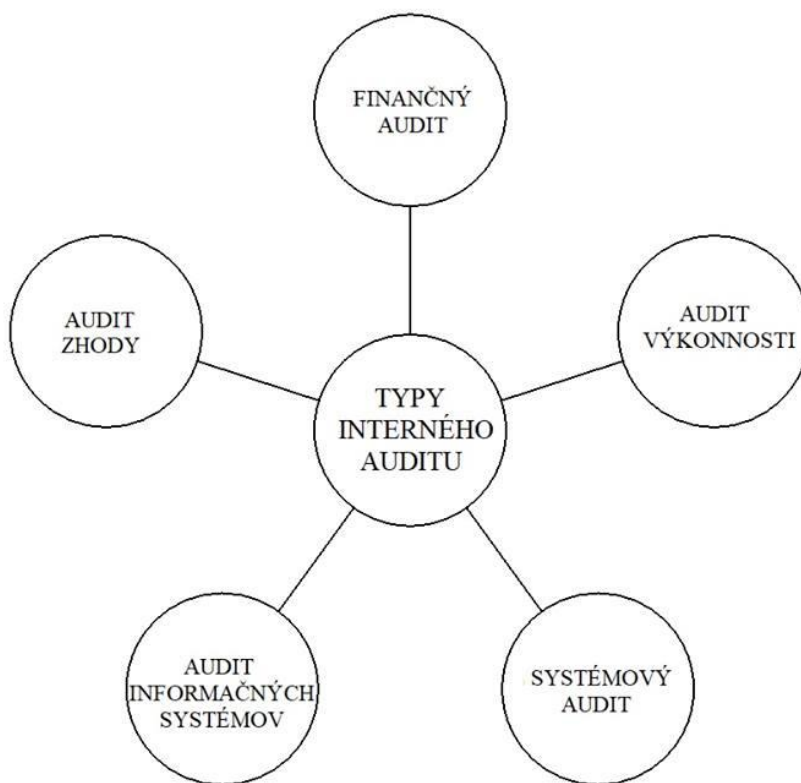
združuje osoby, ktoré pracujú v internom audite alebo v jeho príbuzných oblastiach. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie sa muselo upraviť a zharmonizovať fungovanie systému finančnej kontroly vo verejnej správe Slovenskej republiky podľa európskych štandardov. Úprava v systéme vnútornej finančnej kontroly sa týkala hlavne vykonávania vnútorného auditu v ústredných orgánoch štátnej správy, ktorého základným cieľom bolo zabezpečenie právneho predpokladu na vytvorenie funkčného kontrolného systému vo verejnej správe (Vépyová, Kastlerová 2013).

Interný audit môžeme definovať ako nezávislú, objektívnu, uisťovaciu a konzultačnú činnosť zameranú na pridávanie hodnoty a zdokonaľovanie procesov v organizácii. Poskytuje systematický a metodický prístup k hodnoteniu a zlepšovaniu efektívnosti riadenia rizík, riadiacich a kontrolných procesov, správy a riadenia organizácie, čím pomáha dosahovať stanovené ciele. Interný audit ďalej napomáha vlastníkom a manažmentu účtovnej jednotky pri efektívnom plnení úloh (Vépyová 2005). Predstavuje tak objektívne pôsobiaci nástroj vedenia organizácie a taktiež je neoddeliteľnou súčasťou dobre zavedeného a udržiavaného systému riadenia organizácie. Pri správnom využívaní by audit mal prinášať vedeniu organizácie relevantné poznatky o efektívnosti systémov manažérstva a o fungovaní organizácie. Využitie poznatkov získaných prostredníctvom interného auditu, ako aj jeho pochopenie, úlohy, funkcie, význam a fungovanie poskytuje vedeniu organizácie silný nástroj na zistenie toho, v akom stave sa organizácia skutočne nachádza a čo je potrebné zmeniť zo strany manažérov na optimalizáciu zavedených procesov organizácie (Frischer 2012). Audit nemá za cieľ kompletne prevziať zodpovednosť manažérov za vykonávanie a kontrolu ich úloh, ale predstavuje nástroj podporujúci riadenie a jeho efektívnosť, vďaka ktorému môže organizácia predchádzať riziku sankcií, ktoré plynú z externého prostredia, nakoľko nedostatky by mali byť zistené a odstránené už pri internom audite (Mišún, Mišúnová Hudáková, Paprskárová 2017). Moderný interný audit predstavuje vnútropodnikovú poradenskú činnosť zameranú na potreby organizácie, na vytváranie pridanej hodnoty a na zvyšovanie efektívnosti. V súčasnosti jednou zo základných požiadaviek na interného audítora je znalosť logiky a logického myslenia, čo si vyžaduje predovšetkým tvorivé riešenie problémov a s tým spojená neustále sa rozširujúca náplň činnosti moderného interného audítora. V minulosti sa hlavný dôraz kládol na overovanie dodržiavania účtovných zásad (Dvořáček, Kafka 2005).

Typy interného auditu

Typy interného auditu môžeme členiť podľa rôznych oblastí. Podľa druhu hodnotenej činnosti poznáme tieto základné typy interného auditu:

Schéma 1: Typy interného auditu

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Cilíkovej.

Finančný audit patrí medzi najznámejšie a dodnes najprepracovanejšie typy auditu. Predstavuje nástroj overovania správnosti a preukázateľnosti finančných informácií účtovnej jednotky. Finančný audit hodnotí, či údaje v účtovnej závierke zodpovedajú skutočnému stavu majetku, záväzkov, zdrojov financovania a hospodárenia. Ďalej predstavuje permanentný nástroj overovania tvorby finančných zdrojov a ich hospodárneho vynakladania výsledkov finančných transakcií a hotovostných tokov v súlade s účtovnými zásadami. Význam finančného auditu spočíva v tom, že vlastníci organizácie a verejnosť majú istotu, že vo finančných výkazoch sa nenachádzajú skreslené informácie.

Audit výkonnosti predstavuje činnosť zameranú na kontrolu hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a orientuje sa i na preskúmanie systému riadenia auditovaného objektu a kapacity. Overuje sa ním, či poskytnuté údaje sú presné a pravdivé a taktiež sa

hodnotí riziko, ktoré môže ovplyvniť budúcnosť projektov. Tento typ auditu patrí medzi najnáročnejšie a najzložitejšie audity a mal by sa aplikovať predovšetkým vo verejnej správe. Na to, aby bol výkon auditu kvalitný, sú dôležité zručnosti v metodike, postupoch, úsudku audítora, ktoré audítor získava postupne počas svojej audítorskej praxe. Pri výkone tohto typu auditu sa od audítora vyžaduje nielen kvalitná teoretická príprava v oblasti ekonomiky, štatistiky a práva, ale i praktické skúsenosti a dialektické myslenie.

Systémový audit sa zaoberá hodnotením systémov, ich kvalitou a konzistentnosťou. Najčastejšie sa používa vo verejnej správe a môžu ho používať interní aj externí audítori. Interný audítor sa sústreďuje predovšetkým na vnútorný kontrolný systém, a to tak, aby sa zabezpečila bezpečnosť aktív, hospodárnosť, efektívnosť, úspornosť a spoľahlivosť záznamov prevádzky. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že systémový audit sa používa vždy, keď v organizácii dochádza k zmene riadiacich, organizačných a iných štruktúr. Audítor sa usiluje získať istotu, že systém spracovania a zaznamenávania transakcií je efektívny. Pri tomto type auditu je nevyhnutné využívať audit transakcií – mzdový systém a saldokonto odberateľov a dodávateľov.

Audit informačných systémov sa chápe ako základný typ vnútorného auditu, ktorého prioritou je hodnotiť bezpečnosť, primeranosť a úplnosť informácií, ktoré informačný systém obsahuje. Často sa spája s počítačovým auditom, kde sa využívajú podobné princípy ako v systémovom audite. Predmetom auditu informačných systémov sú informačné technológie, ktoré sa využívajú v organizácii. Jeho úlohou je analyzovať stupeň efektívnosti a užitočnosti systému, bezpečnosť a spoľahlivosť informácií, ktoré poskytuje. Z tohto dôvodu hlavným cieľom auditu informačných systémov je ohodnotiť spôsob, ako je zabezpečená bezpečnosť informácií a programov, interná kontrola aplikácií a taktiež výkon informačného systému v porovnaní s cieľom manažmentu pre ktorý bol navrhnutý.

Audit zhody nazývaný taktiež ako audit regulárnosti alebo audit súladu hodnotí dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri finančnom riadení (Cilíková 2007). Zahŕňa posúdenie, či činnosti, finančné transakcie a informácie sú v súlade s predpismi riadenia. Medzi takéto predpisy patria rozpočtové zákony, uznesenia, iné príslušné zákony, právne predpisy, dohody a osobitné pravidlá. Audit zhody sa týka správnosti a zákonnosti príslušných transakcií, ktorého hlavným výstupom je vyhlásenie o vierohodnosti. V praxi sa audit zhody vykonáva kombinovane s inými typmi auditu (Európsky dvor audítorov 2012).

Proces plánovania interného auditu

Plán auditu zdôrazňuje jednotlivé oblasti, na ktoré sa interný audítor sústreďuje pri výkone činnosti a zároveň poskytuje logické vysvetlenie, prečo sa interný audítor na niektoré oblasti sústreďuje menej. Východiskom pre zostavenie plánu auditu sú v prvom rade výsledky analýzy rizík a ďalej požiadavky manažmentu, legislatívy, výsledky predchádzajúcich auditov a odporúčania iných vonkajších subjektov napríklad externých audítorov. Proces plánovania interného auditu zahŕňa stanovenie:

- cieľov,
- harmonogramu práce,
- plánu personálneho a finančného zabezpečenia,
- a správ o činnosti.

Pred začatím auditu si musia interní audítori *stanoviť ciele* svojej práce a postupy, ktoré budú pri audite používať. Ciele a postupy auditu definujú predmet práce interného audítora v kontrolnej akcii.

Harmonogram práce definuje časové rozvrhnutie interného auditu, miesto a lokalitu výkonu auditu, ciele a kritériá interného auditu. Členom audítorského tímu ako aj zamestnancom auditovaného útvaru poskytuje harmonogram práce jednoznačné a presné informácie k výkonu auditu.

Plán personálneho a finančného zabezpečenia spočíva v zabezpečení dostatočného množstva pracovnej sily pre splnenie cieľa a finančných zdrojov v prípade, ak pri výkone internej kontroly nie sú dostatočné pracovné kapacity a je potrebné získať pracovnú silu z externého prostredia na uskutočnenie interného auditu. Útvar interného auditu v organizácii nie vždy disponuje dostatočným množstvom pracovnej sily a v prípade nesúlady zdrojov útvaru interného auditu a potrieb organizácie musí zvýšiť disponibilné zdroje interného auditu napríklad dodávateľským spôsobom alebo obmedzením obsahu interného auditu. Avšak obmedzením obsahu interného auditu sa zvyšuje riziko nenaplnenia cieľa resp. neodhalenia negatív.

Správa o činnosti predstavuje základný komunikačný nástroj interného audítora s manažmentom organizácie. Interný audítor prostredníctvom správy z vykonanej kontrolnej akcie informuje manažment o výsledkoch práce, o tom, čo by mal vedieť a čo by mal manažment zmeniť. Všetky informácie, ktoré interný audítor v správe uvádza,

musia byť podložené dôkazmi a logickými závermi. Správa o činnosti plní tri základné funkcie a to: komunikačnú, vysvetľovaciu a presvedčiaciu (Dvořáček, Kafka 2005).

Slovenský inštitút interných audítorov

Slovenský inštitút interných audítorov (ďalej len SIIA) predstavuje národný inštitút, ktorý je upravovaný podľa medzinárodnej organizácie The Institute of Internal Auditors Inc. a je riadnym členom Európskej konfederácie inštitútov interných audítorov. SIIA združuje osoby, ktoré pracujú v internom audite alebo v jemu príbuzných oblastiach a poskytuje informácie o rozvoji interného auditu na Slovensku, organizuje rôzne formy vzdelávacích akcií, vydáva odborný časopis Interný audítor, popularizuje činnosť interného auditu, publikuje materiály potrebné k získaniu a rozšíreniu znalostí o funkcii interného auditu, poskytuje konzultácie chápané ako profesionálnu pomoc v oblasti auditu a v neposlednom rade iniciuje a podporuje rokovania a akcie zamerané na rozširovanie praxe interného auditu do ďalších spoločností v Slovenskej republike. Orgánmi inštitútu sú: snem, rada, kontrolná komisia a výbory. Najvyšším orgánom inštitútu je *snem*, ktorý je tvorený všetkými členmi inštitútu. Úlohou snemu je schvaľovať stanovy inštitútu, ich zmeny a doplnky, schvaľovať rozpočet príjmov a výdavkov na príslušný rok, schvaľovať výšku členského príspevku, schvaľovať ročnú účtovnú závierku, rozhodovať o zrušení inštitútu a iných veciach, ktoré si vyhradí. Štatutárnym, riadiacim a výkonným orgánom inštitútu je *rada*, ktorá sa skladá z piatich členov. Úlohou rady je rozhodovať o zvolaní snemu, pripravovať podklady pre rokovanie snemu, viesť register členov a rozhodovať o hospodárení s majetkom inštitútu. *Kontrolná komisia* je kontrolným orgánom inštitútu a je volená snemom. Skladá sa z troch členov, ktorých volí snem. Kontrolná komisia má právo nahliadať do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti inštitútu a kontrolovať, či účtovné záznamy sú vedené v súlade so skutočnosťou a či sa činnosť inštitútu uskutočňuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a stanovami. *Výbory* sú iniciatívnym organizačným a výkonným orgánom inštitútu. Úlohou výboru je pripravovať, posudzovať a vypracovávať návrhy a rozhodnutia rady a následne zabezpečovať ich realizáciu. V SIIA pôsobia predovšetkým výbory pre profesijný rozvoj, profesijnú prax, profesijné služby a výbor pre interný audit v jednotlivých sektoroch a odvetviach.

Nevyhnutnú a dôležitú súčasť pre profesiu interného auditu tvorí Etický kódex, ktorý sa vzťahuje na všetky fyzické a právnické osoby, ktoré poskytujú služby interného

auditu. Interní audítori musia dodržiavať a uplatňovať pri výkone svojej činnosti tieto základné princípy:

1. **integrita** – interní audítori musia vykonávať svoju prácu čestne, zodpovedne, musia rešpektovať zákonné a etické ciele organizácie a musia poskytovať informácie, ktoré vyžaduje zákon alebo daná profesia. Nemôžu sa vedome zapájať do akýchkoľvek nezákonných aktivít alebo sa zúčastňovať činností, ktoré diskreditujú profesiu interného audítora alebo organizáciu,
2. **objektivita** – interní audítori musia byť pri výkone svojej činnosti objektívni, nemôžu sa zúčastňovať žiadnych aktivít, ktoré by mohli akokoľvek narušiť ich objektívny úsudok. Ďalej nemôžu prijímať nič, čo by mohlo nejakým spôsobom narušiť ich profesionálny úsudok a musia uviesť všetky významné skutočnosti, ktoré sú im známe a ich neuvedenie by mohlo skresliť správu o činnostiach, ktoré sú predmetom interného auditu,
3. **dôvernosť** – interní audítori musia byť mimoriadne obozretní pri použití a ochrane informácií, ktoré nadobudli v priebehu výkonu svojej činnosti a nemôžu používať získané informácie pre svoj osobný alebo iný prospech a ani žiadnym iným spôsobom, ktorý je v rozpore so zákonom alebo na ujmu zákonných a etických cieľov organizácie,
4. **kompetentnosť** – interní audítori poskytujú len také služby, pre ktoré majú požadované znalosti, skúsenosti a schopnosti a nepretržite ich zdokonaľujú. Zároveň všetky svoje služby uskutočňujú v súlade so štandardami pre profesionálnu prax interného auditu (Slovenská komora interných audítorov 2018).

Interná kontrola

Pod kontrolou rozumieme súbor činností, ktoré využívajú manažéri na všetkých úrovniach riadenia ako určitú formu spätnej väzby pri vykonávaní práce svojich podriadených. Prostredníctvom spätnej väzby získavajú manažéri objektívnu predstavu o realite a kontrolujú napríklad plánované plnenia alebo pokroky v realizácii prijatých rozhodnutí (Schránil 2010). Interná kontrola zahŕňa opatrenia a činnosti zavedené na ochranu majetku podniku, zabezpečenie presnosti a spoľahlivosti účtovných údajov, efektívnosti operácií a dodržiavanie podnikateľskej politiky (Turedi, Celayir 2018). Interná kontrola pozostáva z metód, postupov a plánov, ktoré kontrolujúca osoba používa pri zaznamenávaní a nahlasovaní finančných údajov (Aguolu 2018). Systém

internej kontroly možno definovať ako proces ovplyvnený predstavenstvom, manažmentom a ostatnými zamestnancami. Tento systém by mal byť navrhnutý tak, aby poskytoval primeranú istotu pri dosahovaní cieľov organizácie. Moderné chápanie internej kontroly je založené na zodpovednosti všetkých zamestnancov – od manažmentu, ktorý navrhuje, implementuje a dodržiava kontroly, až po zamestnancov, ktorí vykonávajú rôzne kontrolné činnosti, vrátane účtovných, finančných a iných informácií (Bilgi, Mihaylova, Papazov 2017). Cieľom internej kontroly je poskytnúť primeranú istotu pri dosahovaní efektívnosti, spoľahlivosti finančných údajov a dodržiavaní zákonov a predpisov (Paletta, Alimehmeti 2018).

Interná kontrola sa skladá z rôznych činností, najmä:

- zistenie odchýlok medzi skutočným a plánovaným stavom,
- zistenie príčin odchýlok,
- zistenie príčinnej súvislosti vzniku odchýlok,
- zistenie miery zodpovednosti pracovníkov za vznik odchýlok,
- navrhnutie opatrení k odstráneniu zistených odchýlok od príslušných pracovníkov,
- sledovanie adekvátnosti týchto opatrení a ich plnenia.

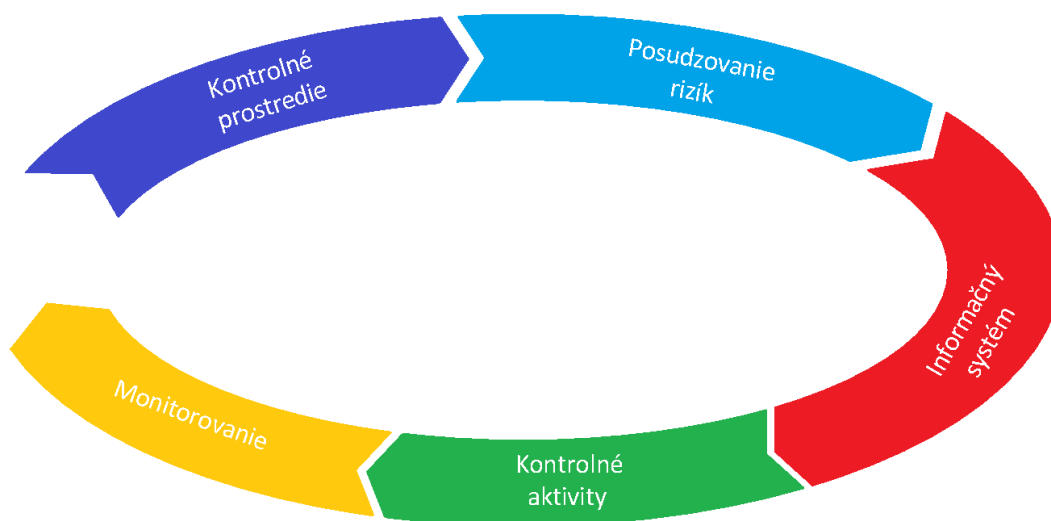
V organizácii sa môžu vyskytovať pozitívne i negatívne odchýlky, líšia sa od seba v príčinách, avšak pre podnik nie je prospešný ani jeden typ odchýlky. Negatívna odchýlka vzniká obvykle vtedy, keď niektorý z pracovníkov si neplní svoju prácu dostatočne a pozitívna odchýlka vzniká napríklad v prípade zlého naplánovania cieľov. V mnohých prípadoch spoločnosti riešia prevažne iba negatívne odchýlky (Schránil 2010).

Prvky systému internej kontroly

Pod pojmom interná kontrola nemôžeme chápať iba kontrolné aktivity. Má omnoho širší význam a obsahuje napríklad autorizáciu, odsúhlasovanie stavu na účtoch, segregáciu úloh a pod. V závislosti od veľkosti a zložitosti účtovnej jednotky sa spôsob, akým je systém internej kontroly navrhnutý a aplikovaný líši. Menšie účtovné jednotky využívajú jednoduchšie procesy a postupy a menej formálne prostriedky, aby dosiahli svoje ciele.

Interná kontrola sa skladá z nasledujúcich prvkov.

Schéma 2: Prvky internej kontroly

Zdroj: vlastné spracovanie podľa IFAC

Kontrolné prostredie

Kontrolné prostredie tvorí základ efektívnej internej kontroly, na ktorej sa budujú všetky prvky kontroly. Poskytuje pevný rámec pre konanie v účtovnej jednotke a má vplyv na vnímanie a povedomie kontroly zo strany jej pracovníkov. Vo svojej podstate zahŕňa prvok kontrolného prostredia všeobecný charakter. Medzi prvky kontrolného prostredia patrí napríklad: pridelenie právomoci a zodpovednosti, filozofia manažmentu a štýl riadenia, štruktúra a postupy riadenia, organizačná štruktúra, postupy v oblasti ľudských zdrojov, komunikácia hodnôt účtovnej jednotky a prísľub presadzovať kompetentnosť riadiacej politiky. V každej účtovnej jednotke sa mení dôležitosť a následnosť týchto prvkov podľa jednotlivých priorít. Kontrolné prostredie je rovnako dôležité ako v malých účtovných jednotkách, tak i vo veľkých účtovných jednotkách, navzájom sa však líšia. Rozdiel možno vidieť predovšetkým vtedy, ak účtovná jednotka nemá zdroje alebo personál na implementáciu kontrolných aktivít, akou je napríklad rozdelenie právomoci.

Posudzovanie rizík

Proces posudzovania rizík poskytuje manažmentu informácie potrebné na určenie toho, aké podnikateľské riziká alebo riziká podvodu by mali byť riadené a aké opatrenia by sa mali prijať. Zameriava sa najmä na zmeny v prevádzkovom prostredí, nové účtovné pravidlá a technológie, nový personál na vyšších pozíciách, nové podnikateľské modely,

produkty, aktivity, rozvíjajúce sa zahraničné operácie, reštrukturalizáciu účtovnej jednotky a na nový a vylepšený informačný systém. Manažment zvyčajne navrhuje plány, opatrenia a programy, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi rizikami, alebo sa môže z dôvodu nákladov alebo iných úvah, rozhodnúť riziko neprijat'. Ak sa v rámci procesu posudzovania rizík zistí, že v účtovnej jednotke existuje závažný nedostatok, musí byť o ňom informovaný manažment a osoby poverené spravovaním. V menších účtovných jednotkách je veľmi málo pravdepodobné, že by existoval formálny proces posudzovania rizík, a tak kontrolór musí diskutovať s manažmentom o tom, ako identifikovať podnikateľské riziká a ako k nim pristupovať.

Informačný systém

Informačný systém sa skladá z infraštruktúry, softvéru, postupov, dát a ľudí. Mnohé informačné systémy vo veľkej miere využívajú informačné technológie. Identifikujú, zachytávajú, spracúvajú a distribuujú informácie podporujúce dosiahnutie cieľov finančného vykazovania a internej kontroly. Väčšie účtovné jednotky majú prevažne informačné systémy komplexné, automatizované s vysokým stupňom integrácie. Menšie účtovné jednotky môžu mať menej prepracovaný a menej dôkladne zaznamenaný informačný a komunikačný systém a často sa spoliehajú na manuál alebo jednoúčelové aplikácie z prostredia informačných technológií. Informačný systém významný pre ciele finančného vykazovania sa skladá z podnikateľských procesov účtovnej jednotky a účtovného systému. Medzi účtovný systém môžeme zaradiť napríklad účtovný softvér, elektronické tabuľky, politiku a postupy využívajúce na vypracovanie pravidelných finančných správ a finančných výkazov. Kľúčovým prvkom úspešného informačného systému je komunikácia. Efektívna interná komunikácia pomáha personálu účtovnej jednotky lepšie pochopiť ciele internej kontroly, existujúce podnikateľské procesy a ich vlastné úlohy a zodpovednosti.

Kontrolné aktivity

Kontrolné aktivity slúžia na zníženie rizika, ktoré sa týka každodenných aktivít ako napríklad spracovanie transakcií alebo zabezpečenia majetku. Kontrolné aktivity sa navrhujú tak, aby priamo bránili výskytu významných nesprávností alebo aby ich odhalili a zabezpečili nápravu po jej vzniku. Kontroly v podnikateľskom procese môžeme vo všeobecnosti klasifikovať ako preventívne, odhaľujúce, nápravné alebo náhradné a riadiace. *Preventívne kontroly* slúžia napríklad na zabránenie chýb a nezrovnalostí.

Odhaľujúce kontroly majú za cieľ identifikovať chyby a nezrovnalosti po tom, ako sa už vyskytli a prijať nápravné opatrenia. *Náhradné kontroly* poskytujú určité uistenia tam, kde zdrojové obmedzenia môžu vylúčiť ostatné priame kontroly. *Riadiace kontroly* konajú tak, aby došlo k plneniu požadovaných cieľov. V podnikateľskom procese sa možno stretnúť napríklad s autorizačnými kontrolami, odsúhlasovaním stavu na účtoch, fyzickými kontrolami, kontrolami týkajúcich sa IT aplikácií a posúdenie aktuálnych výsledkov.

Monitorovanie

Monitorovaním sa posudzuje efektívnosť internej kontroly v jednotlivých obdobiach a kladie si za cieľ zabezpečiť, aby kontroly boli funkčné. V prípade, ak kontroly nie sú funkčné, je potrebné prijať nápravné kroky. Monitorovanie manažment uskutočňuje pomocou nepretržitých aktivít, samostatným hodnotením alebo kombináciou oboch prístupov. V menších účtovných jednotkách pravidelné monitorovanie nie je bežné a nepretržité monitorovanie je menej formálne a zvyčajne je zabudované v bežne sa vyskytujúcich aktivitách účtovnej jednotky.

Monitorovanie taktiež poskytuje spätnú väzbu manažmentu o tom, či systém internej kontroly, ktorý bol manažmentom navrhnutý za účelom zníženia rizík, je:

- účinný z pohľadu stanovených cieľov kontroly,
- bežne používaný a rešpektovaný,
- potrebné ho modifikovať alebo zlepšiť tak, aby zohľadňoval zmeny podmienok,
- riadne implementovaný a či mu zamestnanci rozumejú (Internation federation of accountants 2012).

Fázy internej kontroly

Účtovné jednotky vykonávajú vnútornú kontrolu ako základnú stratégiu na predchádzanie a odhaľovanie finančných problémov, podvodov a zároveň zabezpečujú, aby všetci jej zamestnanci dodržiavali zákony a vnútorné predpisy účtovnej jednotky (Park, Matkin, Marlowe 2017). Kontrola poskytuje spätnú väzbu a zároveň im umožňuje lepšie rozhodovať o budúcnosti účtovnej jednotky (Burák 2017). Účinná a cieľavedomá kontrola prispieva k skvalitňovaniu riadiaceho procesu vnútri ekonomického subjektu.

Interná kontrola sa skladá z týchto základných fáz:

Schéma 3: Základné fázy kontroly

Zdroj: vlastné spracovanie podľa O. Cilikovej, 2007

Príprava na vykonanie kontroly

Táto fáza kontroly sa považuje za jednu z najdôležitejších, nakoľko kvalitná príprava má podstatný vplyv na celkovú organizáciu kontrolného procesu. Od kontrolóra sa vyžaduje, aby venoval veľkú pozornosť teórii kontroly a ovládal všeobecne záväzné právne predpisy, zákony, nariadenia a ostatné vnútorné predpisy, ktoré súvisia s výkonom kontrolnej činnosti v príslušnej účtovnej jednotke. Dôležitú úlohu pre kontrolóra zohráva i vzdelanie a praktické skúsenosti nadobudnuté vo funkcii kontrolóra alebo mimo nej. Na to, aby bola príprava na vykonávanie kontroly efektívna, je potrebné aby vedúci kontrolného tímu vypracoval vlastnú prípravu pred začiatkom kontroly, počas ktorej študuje materiály z predchádzajúcich kontrol vykonaných v účtovnej jednotke. Súčasťou prípravy musí byť plán kontroly, harmonogram priebehu kontroly a organizačné a personálne zabezpečenie kontroly.

Začatie kontroly

Prvý krok spočíva v stanovení predmetu a oboznámení sa kontrolného subjektu s predmetom kontroly, cieľom a účelom kontroly a preukázaním poverenia na vykonanie internej kontroly. Účtovná jednotka, resp. útvar v ktorej má prebiehať kontrola musí byť oboznámená s etapami kontroly, zameraním, predpokladaným termínom konania kontroly prípadne s ďalšími skutočnosťami. Plán, program i harmonogram by mali zahŕňať vymedzenie cieľa a predmetu, ktorých sa bude kontrola týkať, štúdium zákonov, nariadení, interných smerníc a ostatných predpisov, ktoré súvisia s predmetom kontroly. Všetky výstupy z internej kontroly je potrebné archivovať. Kontrolór alebo kontrolná skupina by sa mala pridŕžiavať tohto programu pri výkone kontroly a taktiež by sa mala zameriavať na účel kontroly, ktorý stanovila pred začatím kontroly, aby sa počas výkonu kontroly neodkláňala od tohto účelu.

Vlastný priebeh kontroly

Pri vykonávaní kontroly sa kladie dôraz predovšetkým na zisťovanie objektívnych informácií o práci vedenia účtovnej jednotky, o plnení opatrení z minulých kontrol a o úrovni ukazovateľov. V priebehu kontroly sa kontrolór zameriava i na zodpovednosť zamestnancov a mieru zavinenia v prípade zistených nedostatkov či neplnenia povinností. Pre všetky kontrolné subjekty pri výkone kontrolnej činnosti platia základné princípy kontroly, ktoré musia dodržiavať počas všetkých fáz kontroly. Medzi tieto princípy patrí najmä objektívnosť, nezávislosť a aktuálnosť (Ciliková 2007). Objektívnosť si vyžaduje od kontrolóra, aby dôsledne posudzoval všetky skutočnosti a jeho úsudok musí byť založený na dôkazoch (Budáčová 2007). V priebehu celého obdobia, na ktoré sa vzťahuje kontrola a počas výkonu kontroly, musí byť kontrolór nestranný a nezávislý od kontrolovaného objektu a musí sa vyhýbať akémukoľvek konaniu, ktoré by mohlo ovplyvniť výsledky jeho práce (Krišková, Užik 2017). Princíp aktuálnosti vyjadruje, že pri kontrole sa spravidla kontroluje skutočný stav vo vzťahu k minulosti.

Spracovanie výsledkov kontroly

Výsledky kontroly majú formu záverečných dokumentov z vykonanej kontroly a ide o dokumenty ako: protokol o výsledku kontroly, čiastkový protokol, priebežný protokol, dodatok k protokolu o výsledku kontroly a záznam o výsledku kontroly. *Protokol o výsledku kontroly* musí obsahovať všetky podstatné náležitosti ako obchodné meno

a sídlo kontrolovaného objektu, predmet kontroly, meno kontrolóra, ktorý kontrolu vykonal, miesto vykonávania kontroly, kontrolné obdobie, preukázané kontrolné zistenia a taktiež porušenia záväzných právnych predpisov a smerníc. Všetky skutočnosti, ktoré boli zistené pri výkone kontroly musia byť objektívne a pravdivé a musia byť doložené konkrétnymi vierohodnými dokladmi. Kontrolór nemôže uvádzať v protokole svoje subjektívne názory, úvahy či domnienky, ktoré by mohli byť na úkor kvality celej kontroly. Ak vedúci účtovnej jednotky alebo iný zodpovedný zamestnanec podá námietky proti pravdivosti, úplnosti alebo preukázateľnosti kontrolných zistení a kontrolór po preverení potvrdí ich opodstatnenosť, musí sa vypracovať *dodatok k protokolu o výsledku kontroly*. *Čiastkový protokol* obsahuje výsledok kontroly stavu iba jednej časti predmetu kontroly a vyhotovuje sa v prípade, ak treba určitú skutočnosť kontrolne uzavrieť ešte pred spracovaním celkového protokolu. *Priebežný protokol* obsahuje výsledok kontroly stavu priebežne priamo na mieste v určenom čase. *Záznam o výsledku kontroly* vypracúva kontrolór vtedy, ak na základe výsledkov kontroly sa nepreukážu porušenia v zázname záväzných právnych predpisov, nariadení alebo interných smerníc.

Vyhodnotenie a závery kontroly

Po spracovaní výsledkov kontroly je kontrolný orgán t.j. vedúci kontrolného tímu povinný informovať manažment účtovnej jednotky, vedúceho prípadne všetkých ostatných zodpovedných zamestnancov s protokolom o výsledku kontroly. Na základe výsledkov kontroly sa môže kontrolovaný manažment písomne vyjadriť k zisteniam, ktoré kontrolór odhalil počas výkonu kontroly a kontrolór je povinný preveriť ich opodstatnenosť. Povinnosťou kontrolóra je i záverečné prerokovanie protokolu a musí sa podpísať zápisnica o prerokovaní protokolu. Kontrola sa považuje za ukončenú v deň prerokovania protokolu alebo v deň, keď vedúci účtovnej jednotky prípadne zodpovedný zamestnanec sa odmietne oboznámiť s protokolom alebo sa odmietne k nemu vyjadriť či podpísať zápisnicu o prerokovaní protokolu (Ciliková 2007).

Interná kontrola z pohľadu interného auditu

Úlohou interných audítorov je priamo overovať vnútorné kontroly a odporúčať ich zlepšenia. Interný audit by mal posúdiť zavedené systémy, ktoré zabezpečujú dodržiavanie hlavných postupov, plánov, zásad, zákonov a nariadení, ktoré by mohli významne ovplyvniť finančné výkazy. Za synonymum internej kontroly sa považuje riadiaci a kontrolný mechanizmus v rámci organizácie, ktorý predstavuje všetky opatrenia

manažmentu zvyšujúce pravdepodobnosť dosiahnutia stanovených cieľov a zámerov. Riadiace a kontrolné mechanizmy sa delia na preventívne, regulačné a zisťovacie. *Preventívne riadiace a kontrolné mechanizmy* majú za cieľ zabráňovať nežiaducim udalostiam. *Regulačné riadiace a kontrolné mechanizmy* prispievajú k tomu, aby sa dospelo k stanoveným cieľom alebo zámerom. Úlohou *zisťovacích riadiacich a kontrolných mechanizmov* je zisťovať alebo korigovať nežiaduce odchýlky, ktoré už nastali. Účtovná jednotka využíva riadiaci a kontrolný mechanizmus na dosiahnutie svojich cieľov a zámerov a manažment zároveň zabezpečuje, aby ciele a zábery boli primerané a jeho systémy stále aktuálne. Preto musí manažment pravidelne hodnotiť ciele a zábery účtovnej jednotky a modifikovať systémy s cieľom prispôbiť sa zmenám interných a externých podmienok. Ďalšou úlohou manažmentu je vytváranie a udržiavanie prostredia, ktoré podporuje kontrolu a interný audítor musí skúmať a vyhodnocovať procesy plánovania, organizovania a riadenia, aby rozhodli, či existuje primeraná istota dosiahnutia cieľov a zámerov. Ak sa počas kontrolnej činnosti zistilo, že existujú okolnosti, ktoré podľa interného auditu môžu negatívne ovplyvniť účtovnú jednotku, považujú sa za závažné zistenia. Za takéto závažné zistenia sa považujú napríklad: nezrovnalosti vo finančných výkazoch, nezákonné činy zamestnancov alebo manažérov účtovnej jednotky, konflikty záujmu, neúčinnosť kontrolného prostredia a omyly. Po odhalení takýchto zistení musí interný audítor oznámiť tieto skutočnosti manažmentu účtovnej jednotky, bez ohľadu na to, či boli zistenia medzitým uspokojivo riešené (Dvořáček 2003).

1.2 Vymedzenie externého a interného auditu

Externý (vonkajší) audit predstavuje vykonávanie auditu na základe osobitného zákona profesionálnymi nezávislými audítormi alebo audítorskými spoločnosťami. Externí audítori pri výkone svojej činnosti musia byť nezávislí od účtovnej jednotky ako celku a ich cieľom je vyjadrenie objektívneho názoru, či stav hospodárenia zodpovedá finančnej a ekonomickej situácii organizácie a taktiež či výsledky hospodárenia a zmeny v danom období sú v súlade so všeobecne prijatými zásadami. Riadia sa internými predpismi Slovenskej komory audítorov a príslušnými zákonmi.

Interný (vnútorný) audit možno definovať tak, že ide o činnosť vykonávanú špecializovaným personálom vo vlastnom podniku. Vnútorný audit predstavuje dynamickú profesiu, ktorá sa prispôbuje zmenám vo svojom pracovnom prostredí, organizačnej

štruktúre, procesom a technológiám. Zameriava sa na všetky druhy operácií, ktoré podnik uskutočňuje tak, aby bolo zabezpečené vnútorné overovanie a efektívnosť riadenia, nezávisle na výkone funkcie a zodpovednosti vedúcich pracovníkov v danom podniku. Vnútorný audit zahŕňa rôzne služby ako napríklad finančný audit, audit zhody firemnej politiky a postupu so zákonmi, vyhláškami a opatreniami, rôznymi nariadeniami, firemnými normami, preverenie a odhaľovanie podvodov, audit kontraktov, personálneho rozvoja, manažmentu, kvality, ekológie i vonkajšími podnikateľskými vzťahmi. Interný audit vykonáva analýzy, hodnotí uskutočnené rozhodnutia, odporúčania, návrhy a informácie tak, aby pomáhal pracovníkom podniku efektívne plniť svoje funkcie. Tieto služby sú dôležitým nástrojom pre riadenie podniku a pre zabezpečovanie jej prosperity. Aby všetky tieto činnosti interný audit dosiahol, potrebuje mať kvalifikovaný personál, kvalifikovaných interných audítorov, ktorí musia poznať teóriu i prax audítorstva, zásady firemného plánovania a riadenia podniku (Oláh 2008).

Ak sa externý audítor pri audite účtovnej závierky rozhodne využiť informácie spracované interným audítorom, musí najskôr posúdiť prácu interného audítora, aby získal dostatočný prehľad o činnosti interného auditu, aby neskôr mohol výsledky účinne využiť pri plánovaní auditu a vypracovaní audítorských postupov. Môže nastať i situácia, kedy externý audítor usúdi, že činnosť interného audítora nebude mať na postupy externého auditu žiadny vplyv. Naopak, ak externý audítor usúdi, že činnosť interného audítora bude mať na postupy vplyv, musí sa v rámci posudzovania zameriavať najmä na organizačné začlenenie interného auditu v podniku, na rozsah činnosti interného auditu, povahu a rozsah prác vykonávaných interným audítorom a na odbornú spôsobilosť a úroveň pracovníka interného auditu. Ak externý audítor pri audite účtovnej závierky využil prácu interného audítora, na záver musí zhodnotiť, nakoľko využitie prispelo k cieľom auditu a taktiež musí posúdiť primeranosť rozsahu práce a stanoveného plánu (Dvořáček 2003).

Vzájomný vzťah medzi externým a interným auditom

Pri vykonávaní auditu využívajú interní aj externí audítori rovnakú audítorskú metodológiu, majú však rozdielne ciele. Na rozdiel od externého auditu, ktorého hlavným cieľom je vyjadrenie názoru na auditované finančné výkazy, interný audit má pomôcť manažmentu a správnej rade v súvislosti so skúmanými činnosťami. Interný a externý audit sa vykonáva oddelene a nezávisle od seba hodnotia výsledky činnosti. Ich hodnotiace výsledky sú rozdielne, čo vyplýva aj z ich nezávislého hodnotenia. I napriek týmto

rozdielom existujú medzi nimi vzájomné vzťahy. Tak ako interný audit i externý audit sa opiera o rovnakú databázu. Interní užívatelia sa spoliehajú na zistenia interných i externých audítorov, zatiaľ čo externí užívatelia sa spoliehajú iba na externých audítorov (Oláh 2008). Rozdiel možno pozorovať i v termíne vykonávania auditu. Na rozdiel od interného auditu, ktorý sa môže vykonávať priebežne, externý audit sa vykonáva spravidla v ročných intervaloch. Ďalší rozdiel možno vidieť v časovom zameraní. Interný audit sa zameriava na budúcnosť organizácie, zatiaľ čo externý audit sa zameriava na informácie z minulosti, ktoré vyvolali súčasný stav. Predmetom posudzovania interného auditu sú finančné i nefinančné aspekty aktivít organizácie a predmetom posudzovania externého auditu je podnik ako celok, jeho organizačné zložky, procesy ale aj aktivity (Daňová, Kravčáková-Vozárová 2017). Interný audítor je zamestnancom organizácie a slúži potrebám organizácie, naopak externý audítor je nezávislý zmluvný partner a slúži predovšetkým tretím stranám, ktoré potrebujú spoľahlivé finančné informácie. Spolupráca medzi interným a externým audítorom prináša obom stranám prínosy z úspor nákladov a času pri výkone audítorských úloh, v informovanosti o špecifických technikách auditu, ktoré rozvíjajú interní audítori, v odstraňovaní duplicit a v získavaní dodatočnej podpory pre interný audit (Bonk 2000).

1.3 Štatutárny audit

Slovo audit pochádza z latinského pôvodu, ktorého pôvodný význam je počúvanie. V súčasnosti sa používa vo význame nezávislého overenia. V širšom slova zmysle možno audit považovať za systematický proces objektívneho získavania a vyhodnocovania dôkazov, ktorý sa týka informácií o rôznych činnostiach a udalostiach, s cieľom zistiť mieru súladu medzi týmito informáciami a stanovenými kritériami a oznámiť výsledky zainteresovaným stranám. Audit vznikol z objektívnej potreby zníženia alebo úplného odstránenia informačnej asymetrie, ktorá je vyvolaná oddelením výkonu vlastníckych práv a výkonu bežného riadenia spoločnosti (Kareš, Krišková 2017). Štatutárny audit možno definovať ako proces skúmania a sledovania. Skúmaním sa rozumie systematické zhromažďovanie a vyhodnocovanie dôkazov o finančných výkazoch a ich porovnávanie so všeobecne platnými účtovnými zásadami (Janečková, Třaskalík 1994). Štatutárny audit, nazývaný taktiež ako audit účtovnej závierky alebo externý audit predstavuje overenie účtovnej závierky nezávislým odborníkom t.j. audítorom. Výsledkom skúmania je vyjadrenie názoru, či účtovná závierka podáva verný a pravdivý obraz o finančnej situácii,

o výsledkoch jej hospodárenia a peňažných tokoch účtovnej závierky za účtovné obdobie. Hlavným cieľom auditu účtovnej závierky je zvýšenie dôveryhodnosti informácií, poskytovaných prostredníctvom účtovnej závierky (Maděra 2014). Druhotným cieľom auditu je morálne a preventívne pôsobenie proti vzniku chýb a nejasností. V písomnej správe audítora oznamuje zainteresovaným stranám svoj názor, ktorý odovzdáva ako súčasť auditorskej správy a závisí od obsahu informácií získaných z údajov počas auditu (Kareš 2010). Auditorská správa predstavuje nástroj komunikácie medzi zainteresovanými stranami, t. j. medzi audítorm a používateľmi tejto správy. Poskytuje informácie o tom, čo bolo auditované, aká je zodpovednosť audítora, aká je zodpovednosť manažmentu a aký je názor audítora na účtovnú závierku a výročnú správu (Kareš, Krišková 2017). Audítora môže vyjadriť nepodmienený, podmienený, záporný názor alebo môže obsahovať odmietnutie vyjadrenia názoru, ak na základe dostupných informácií nie je možné, aby štatutárny audítora vyjadril svoj názor. Nepodmienený názor znamená, že audítora nemá žiadne výhrady k účtovnej závierke a účtovná závierka poskytuje verný a pravdivý obraz o finančnej situácii a výsledku hospodárenia. Podmienený názor audítora vyjadruje vtedy, ak nemôže vyjadriť nepodmienený názor a vplyv nesúhlasu s manažmentom alebo obmedzenia nie sú také prevládajúce a významné, aby vyjadril záporný názor alebo aby sa názor odmietol. Záporný názor sa vyjadruje vtedy, ak vplyv nesúhlasu je prevládajúci a významný vo vzťahu k finančným výkazom a audítora prijme záver, že podmienenie nie je adekvátne, aby sa vyjadril neúplný alebo zavádzajúci charakter finančných výkazov (Cvečková 2013).

Na Slovensku sa úlohami auditu zaoberá zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Týmto zákonom sa nahrádza zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. V súčasnosti predstavuje základný právny predpis upravujúci oblasť štatutárneho auditu, postavenie a činnosť štatutárnych audítorov, auditorských spoločností a asistentov štatutárneho audítora, dohľad nad výkonom štatutárneho auditu, a pôsobnosť Úradu pre dohľad nad výkonom auditu a pôsobnosť Slovenskej komory audítorov (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 423/2015 Z. z.). Otázkami auditu sa zaoberá i Obchodný zákonník, ktorý upravuje právo audítora na informácie a povinnosť úhrady nákladov spojených s auditorskou činnosťou

klientov a stanovuje, že obchodné spoločnosti a družstvá musia mať audítorom overenú riadnu aj mimoriadnu účtovnú závierku, ak tak ustanovuje osobitný predpis (Maděra 2014).

V Českej republike sa úlohami auditu zaoberá zákon č. 93/2009 Sb. o auditorech a o zmene některých zákonů. Tento zákon upravuje výkon auditorskej činnosti, pôsobnosť komory audítorov v Českej republike, pôsobnosť rady pre verejný dohľad nad výkonom auditu a taktiež i práva a povinnosť fyzických a právnických osôb s tým spojené. (Zákon č. 93/2009 Sb. o auditorech a o zmene některých zákonů). V roku 1993 bola založená komora audítorů Českej republiky ako samosprávna profesijná organizácia zriadená zákonom o audítoroch za účelom správy auditorskej profesie v Českej republike. Medzi hlavné úlohy komory patrí: zabezpečovať podmienky na kontrolu kvality činnosti audítorov, viesť a zverejňovať register audítorov, rozhodovať o pozastavení a zákaze výkonu auditorskej činnosti, vydávať časopis Audítor a odborné príručky pre audítorov, kontrolovať, či audítori a asistenti audítora dodržiavajú ustanovenia zákona o audítoroch, vydávať auditorské opatrenia, spolupracovať s domácimi a zahraničnými profesijnými organizáciami a inštitúciami štátnej správy a ďalšie činnosti (Komora audítorů České republiky).

Úrad pre dohľad nad výkonom auditu

Úrad pre dohľad nad výkonom auditu (ďalej len Úrad) je právnická osoba, zriadená zákonom č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu, ktorému je v oblasti verejnej správy zverený výkon dohľadu. Svoju činnosť vykonáva nestranne a nezávisle od štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a iných orgánov verejnej moci a od ďalších fyzických a právnických osôb. Pri výkone dohľadu nesmie byť Úrad ovplyvňovaný štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy ani inými orgánmi verejnej moci a ďalšími osobami. Tvorí ho generálny riaditeľ, rada, dozorný výbor, výbor pre prešetrovanie a sankcie a výbor pre zabezpečenie kvality štatutárneho auditu. Najvyšším riadiacim orgánom Úradu je *rada*, ktorá sa skladá z piatich členov, ktorých vymenúva a odvoláva minister financií Slovenskej republiky na návrh Národnej banky Slovenska a ministerstva. Činnosť rady riadi predseda rady, ktorého počas jeho neprítomnosti zastupuje podpredseda rady. Štatutárnym a výkonným orgánom Úradu je *generálny riaditeľ*, ktorý rozhoduje o otázkach týkajúcich sa Úradu, ktoré nie sú podľa zákona zverené do pôsobnosti rady alebo výborov Úradu. Generálny riaditeľ zastupuje Úrad

navonok, a v čase jeho neprítomnosti ho zastupuje ním poverený zástupca. Kontrolným orgánom Úradu je *dozorný výbor*, ktorý sa skladá z predsedu a ďalších členov. Dozorný výbor kontroluje hospodárenie Úradu, dodržiavanie podmienok dobrej povesti členov orgánov Úradu a taktiež schvaľuje rozpočet Úradu (Úrad pre dohľad nad výkonom auditu 2008).

Slovenská komora audítorov

Slovenská komora audítorov so sídlom v Bratislave predstavuje modernú spoločnosť, ktorá je orientovaná predovšetkým na servis pre svojich členov. Pri výkone auditu a jemu súvisiacich službách v Slovenskej republike používa Slovenská komora audítorov Medzinárodné audítorské štandardy – ISA a Etický kódex IFAC. Má rozsiahle medzinárodné kontakty v Európe a taktiež má bilaterálne zmluvy o spolupráci s profesnými organizáciami v krajinách tzv. „starej Európy“, V4, ako aj s ostatnými organizáciami. Slovenská komora audítorov každoročne organizuje medzinárodné konferencie a aplikuje najnovšie poznatky v oblasti vzdelávania a praxe svojich členov. Plní významnú úlohu pri tvorbe, preklade a pripomienkovaní medzinárodných štandardov v oblasti auditu. Slovenská komora audítorov je riadená orgánmi, ktorých členovia sú priamo volený členskou základňou komory. Medzi orgány komory patria: zhromaždenie, dozorná rada, prezídium, disciplinárna a pracovná komisia. *Zhromaždenie* predstavuje najvyšší orgán komory a skladá sa z audítorov, audítorských spoločností, ktorí sú zapísaní v zozname audítorov a volí ostatné orgány komory. Kontrolným orgánom je *dozorná rada*, ktorá kontroluje činnosť orgánov komory z hľadiska zákonnosti a súladu s uzneseniami schválenými zhromaždeniami. *Prezídium* predstavuje výkonný orgán, ktorý rozhoduje o záležitostiach komory, ktoré mu predpisuje zákon, zhromaždenie, štatút a rokovací poriadok. *Disciplinárna komisia* ukladá disciplinárne opatrenia a taktiež rozhoduje o porušení povinnosti stanovených zákonom a vnútornými predpismi komory. (Slovenská komora audítorov 2018).

2 Cieľ práce

Záverečná práca je zameraná na zistenie vplyvu kontrolných a audítorských zistení v konkrétnej účtovnej jednotke podľa slovenskej právnej úpravy. Východiskovým zdrojom bol zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a Opatrenia ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Ďalšími zdrojmi pri spracovaní záverečnej práce bol zákon č. 423/2015 o štatutárnom audite, odborná literatúra z oblasti internej kontroly a interného auditu a podporná literatúra k ekonomickej analýze.

Hlavným cieľom záverečnej práce bolo poukázať na postupy interného kontrolóra v konkrétnej účtovnej jednotke, na základe ktorých interný kontrolór vyhodnotil závery a navrhol riešenia v komplexnej správe. Internú kontrolu sme uskutočnili v spoločnosti CMI, spol. s r. o., ktorá sa zameriava na obchodnú i sprostredkovateľskú činnosť. Kontrolu sme vykonali za rok 2018, avšak v prípade analýzy finančnej situácie sme sa zamerali na dve účtovné obdobia, a to konkrétne na rok 2017 a rok 2018.

Na dosiahnutie hlavného cieľa sme si zvolili tieto čiastkové ciele:

- charakteristika, fázy a priebeh internej kontroly,
- oboznámenie sa s účtovnou jednotkou,
- zistenie postoja zamestnancov k účtovnej jednotke,
- analýza pomerových finančných ukazovateľov a ich komparácia v dvoch po sebe idúcich účtovných obdobiach,
- analýza vybraných účtovných prípadov týkajúcich sa časového rozlíšenia nákladov,
- analýza dlhodobého majetku obstaraného formou finančného leasingu, jeho obstaranie, účtovanie finančného leasingu a jeho odpisovanie,
- analýza prevádzkových priestorov spoločnosti,
- interpretácia dosiahnutých výsledkov,
- návrh riešení v prípade zistených nedostatkov.

3 Metodika práce a metody skúmania

V prvej časti záverečnej práce sme použili slovenskú i zahraničnú odbornú literatúru na objasnenie základných informácií týkajúcich sa internej a externej kontroly a interného a štatutárneho auditu. Dôležitým zdrojom najmä v praktickej časti boli aktuálne zákony a opatrenia, konkrétne zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a Opatrenia ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúci v sústave podvojného účtovníctva.

Pred začatím internej kontroly v spoločnosti CMI, spol. s r. o. sme si podrobne preštudovali internú smernicu spoločnosti a získali nevyhnuté informácie od riaditeľa spoločnosti a zamestnancov, so zameraním sa na predmet kontroly. Na základe toho sme získali nevyhnutné informácie potrebné pri výkone kontroly a v neposlednom rade sme si našťudovali problematiku týkajúcu sa časového rozlíšenia nákladov a výnosov a obstarania, účtovania a odpisovania dlhodobého majetku obstaraného formou finančného leasingu podľa platného zákona a opatrení.

V záverečnej práci sme použili nasledovné metódy skúmania:

- 1. Pozorovanie** – predstavuje cieľavedomé, plánované a systematické sledovanie vopred určených skutočností. Pri pozorovaní sme sa zamerali najmä na poznanie spoločnosti CMI, spol. s r. o., jej prostredia, vrátane vnútornej kontroly, poznania informačných systémov a v neposlednom rade na postoj zamestnancov vo vzťahu k spoločnosti.
- 2. Porovnanie resp. komparácia** – predstavuje zhodnotenie rovnakých alebo rôznych vlastností javov alebo predmetov. V záverečnej práci sme porovnávali finančnú situáciu CMI, spol. s r. o. za dve po sebe idúce účtovné obdobia.
- 3. Metóda selekcie a výberu** – jej úlohou je vybrať vhodné parametre skúmania a analýzy s cieľom ich následného spracovania a analýzy. V záverečnej práci sme metódu selekcie a výberu využili pri účtovných prípadoch týkajúcich sa účtovania časového rozlíšenia nákladov a obstarania, účtovania a odpisovania dlhodobého majetku obstaraného formou finančného leasingu v CMI, spol. s r. o.
- 4. Dopytovanie** – proces získavania údajov, pri ktorom respondent slovne alebo písomne reaguje na určité podnety. V spoločnosti CMI, spol. s r. o. sme uskutočnili prieskum spokojnosti zamestnancov realizovaný dopytovaním.

5. **Analýza** – ide o rozklad celku na jednotlivé časti. Túto metódu sme použili v teoretickej i praktickej časti. V teoretickej časti sme analyzovali prvky systému a fázy internej kontroly. Pred začiatkom výkonu internej kontroly v spoločnosti CMI, spol. s r. o. sme analyzovali internú smernicu spoločnosti.
6. **Syntéza** – opak analýzy, ide o proces skladania jednotlivých častí do jedného celku. V záverečnej práci sme syntézu využili pri formulovaní výsledkov z uskutočnenej analýzy vyplývajúcej z vybraných kontrolných akcií a navrhli spôsoby riešenia prípadne opravy.

4 Výsledky práce

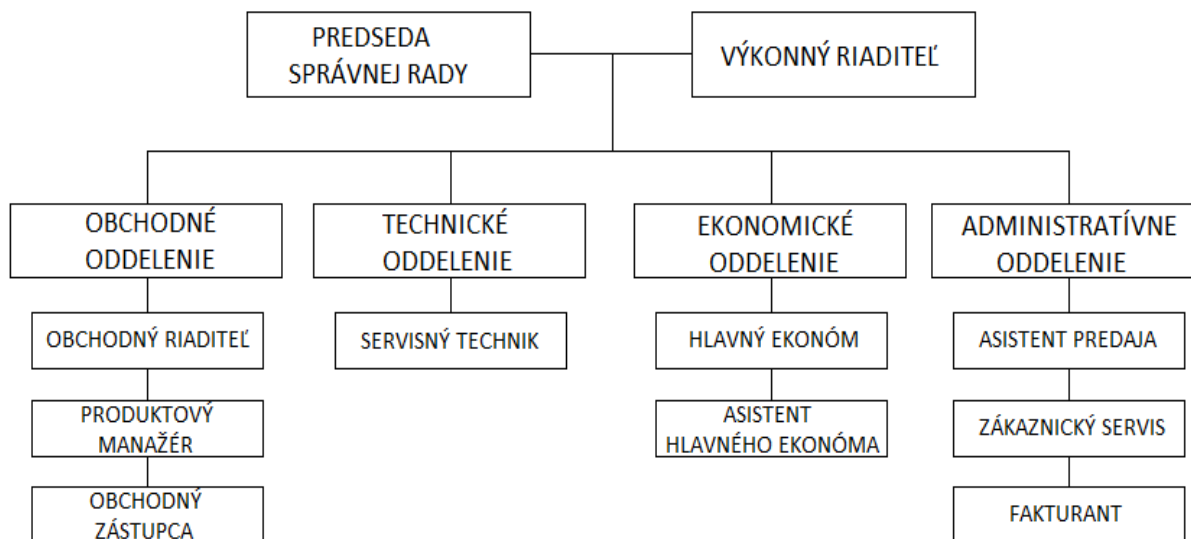
V štvrtej časti záverečnej práce sme sa zamerali na proces výkonu vnútornej kontroly, analýzu zistených skutočností a návrh riešení v prípade nedostatkov v spoločnosti CMI, spol. s r. o. so sídlom v Bratislave. Vnútna kontrola bola zameraná najmä na postoj zamestnancov vo vzťahu k spoločnosti, na porovnanie a zhodnotenie celkovej finančnej situácie v dvoch po sebe idúcich účtovných obdobiach a v neposlednom rade na kontrolu vybraných prípadov týkajúcich sa časového rozlíšenia nákladov, účtovania dlhodobého majetku obstaraného formou finančného leasingu a posúdenie prevádzkových priestorov spoločnosti.

4.1 Charakteristika spoločnosti CMI, spol. s r. o.

Spoločnosť CMI, spol. s r.o. (ďalej len CMI) pôsobí na slovenskom i českom trhu už od roku 1993. Zameriava sa hlavne na kúpu a predaj tovaru v rozsahu voľnej živnosti a sprostredkovateľskú činnosť, v rámci ktorej ponúka najmodernejšie prístroje, nástroje pre lekárske odbory oftalmológie a otorinolaryngológie a súčasne k týmto zariadeniam poskytuje servis, inštaláciu a kompletné zaškolenie. Ďalej spoločnosť ponúka špeciálne zdravotnícke spotrebné materiály taktiež pre lekárske odbory oftalmológie a otorinolaryngológie ako napríklad vnútroočné a vyšetrovacie šošovky, mikrochirurgické nožičky, žiarovky do prístrojov a rôzne inštrumenty. V rámci doplnkového tovaru ponúka výživové doplnky pre zdravie očí. Keďže portfólio spoločnosti disponuje kompletným vybavením ambulancie a operačnej sály pre oftalmológiu a otorinolaryngológiu, hlavnými odberateľmi sú súkromné i štátne nemocnice a ambulancie. K významným odberateľom patria i lekárne a fyzické osoby, ktoré nakupujú predovšetkým výživové doplnky na podporu a zdravie očí. Nielen manažéri ale i obchodní zástupcovia sa pravidelne zúčastňujú odborných seminárov, školení a kongresov doma i v zahraničí, kde sledujú aktuálne trendy a vývoj oboch odborov a odovzdávajú tieto informácie odbornej spoločnosti.

Organizačná štruktúra spoločnosti CMI, spol. s r. o.

Schéma 4: Organizačná štruktúra spoločnosti CMI, spol. s r. o.

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2 Dotazník spokojnosti zamestnancov

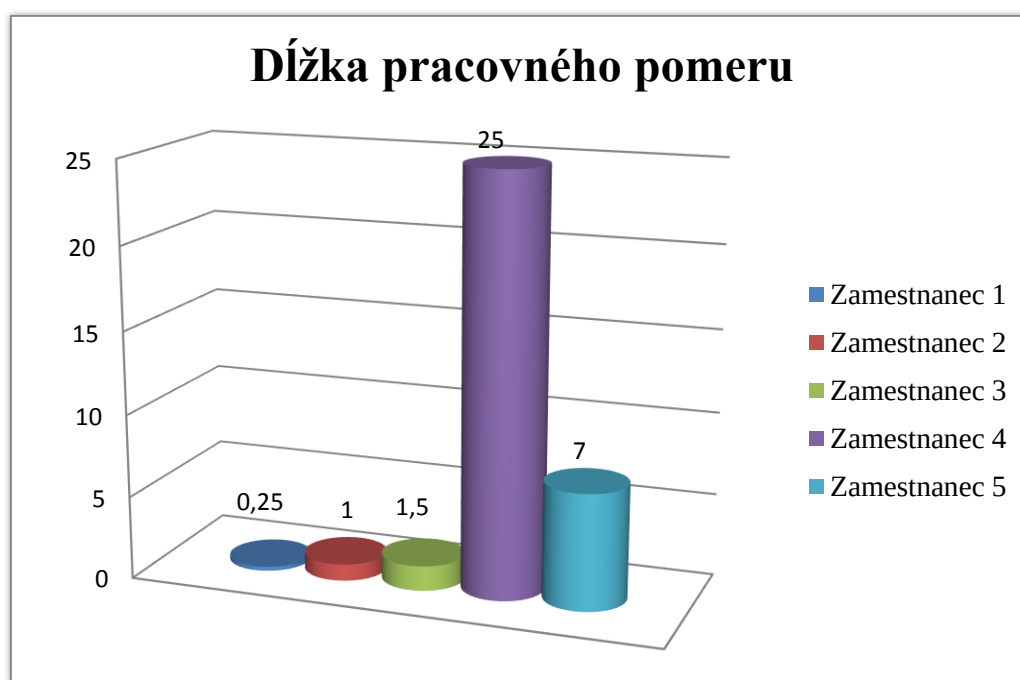
V spoločnosti CMI pracuje k 31.12.2018 14 zamestnancov. Z celkového počtu štyria zamestnanci pracujú na pozícii obchodného zástupcu a dvaja zamestnanci pracujú ako servisní technici, ktorí väčšinu pracovného času trávia mimo kancelárie. Pracovnú náplň obchodným zástupcom a servisným technikom určuje hlavný obchodný riaditeľ, ktorý taktiež trávi pracovný čas mimo kancelárie. Úlohou obchodných zástupcov je ponúkanie prístrojov, spotrebného alebo drobného materiálu najmä pre súkromné a štátne nemocnice a lekáre. Servisní pracovníci trávia svoj pracovný čas prevažne v nemocniciach, kde inštalujú, zaškôľujú, opravujú a vykonávajú preventívne bezpečnostno-technické prehliadky pre zákazníkov, ktorými sú lekári v oblasti oftalmológie a otorinolaryngológie. Zamestnanci na ekonomickom a administratívnom oddelení vykonávajú svoju prácu výlučne v priestoroch spoločnosti. Úlohou zamestnancov na administratívnom oddelení je predovšetkým komunikácia s dodávateľmi a odberateľmi, fakturácie a monitoring skladových zásob pre oftalmológiu a otorinolaryngológiu. Zamestnanci na ekonomickom oddelení zabezpečujú riadne vedenie účtovníctva, vykonávajú mesačné a ročné účtovné, mzdové a kontrolingové uzávierky. Ďalej sa zameriavajú na prípravu rozpočtov, finančných plánov a iné. Najvyšším riadiacim orgánom je predseda správnej rady, ktorý zamestnáva svojich zamestnancov a zároveň

s výkonným riaditeľom dohliadajú na bežný chod firmy a činnosť svojich zamestnancov. Generálny riaditeľ spolu s obchodnými zástupcami a servisnými pracovníkmi sa pravidelne zúčastňujú školení, seminárov a kongresov, kde prichádzajú do styku so súčasnými i potenciálnymi zákazníkmi.

V spoločnosti CMI interný kontrolór vykonal prieskum spokojnosti zamestnancov prostredníctvom krátkeho dotazníka, ktorý dal vyplniť piatim zamestnancom, ktorí sa podieľajú na zabezpečení denného chodu kancelárie, t. j. zamestnancom, ktorí pracujú na ekonomickom a administratívnom oddelení. Ostatní zamestnanci, ktorí vykonávajú prácu mimo kancelárie, dotazník nevyplňali. Dôvodom tejto selekcie bolo to, že k niektorým otázkam v dotazníku by sa nevedeli vyjadriť, čo by značne ovplyvnilo výsledky dotazníka. Dotazník obsahuje 10 otázok a zamestnanci ho vyplnili dňa 10.1.2019.

1. Ako dlho pracujete v spoločnosti CMI, spol. s r. o.?

Graf 1: Dĺžka pracovného pomeru

Zdroj: vlastné spracovanie

Dĺžka pracovného pomeru u zamestnancov je veľmi rôznorodá. Ako možno vidieť, zamestnanec 4 pracuje v spoločnosti od jej vzniku, t. j. od roku 1993. Traja zamestnanci pracujú v spoločnosti pomerne krátko. V CMI jeden zamestnanec pracuje iba tri mesiace. Na základe dotazníka a na základe pracovných zmlúv interný kontrolór zistil, že v spoločnosti dochádza pomerne často k ukončeniu pracovného pomeru. Zvyčajne ide

o ukončenie pracovného pomeru zo strany zamestnanca a z tohto dôvodu vznikajú zamestnávateľovi dodatočné náklady na získanie a zaškolenie nových zamestnancov.

2. Akú máte pracovnú dobu?

- pevnú,
- pružnú.

Graf 2: Pracovná doba

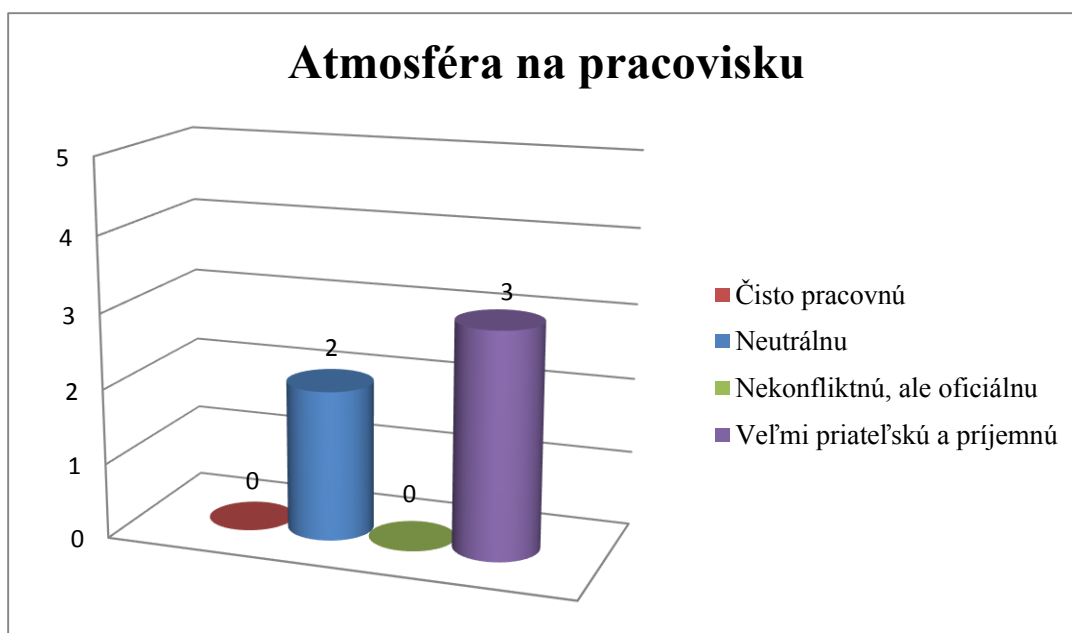
Zdroj: vlastné spracovanie

Zamestnanci pracujúci na trvalý pracovný pomer majú pevne stanovenú pracovnú dobu, a to od 8:00 do 16:30. V prípade zvýšenej prechodnej a naliehavej potreby práce je zamestnanec pracujúci na trvalý pracovný pomer povinný vykonávať na príkaz zamestnávateľa prácu nadčas a to v rozsahu maximálne 150 hodín ročne. Dvaja zamestnanci pracujú na skrátený pracovný úväzok, t. j. 4 hodiny denne a z tohto dôvodu im zamestnávateľ umožňuje pružnú pracovnú dobu.

3. Ako by ste charakterizovali atmosféru na Vašom pracovisku?

- čisto pracovnú,
- neutrálnu,
- nekonfliktnú, ale oficiálnu,
- veľmi priateľskú a príjemnú.

Graf 3: Atmosféra na pracovisku

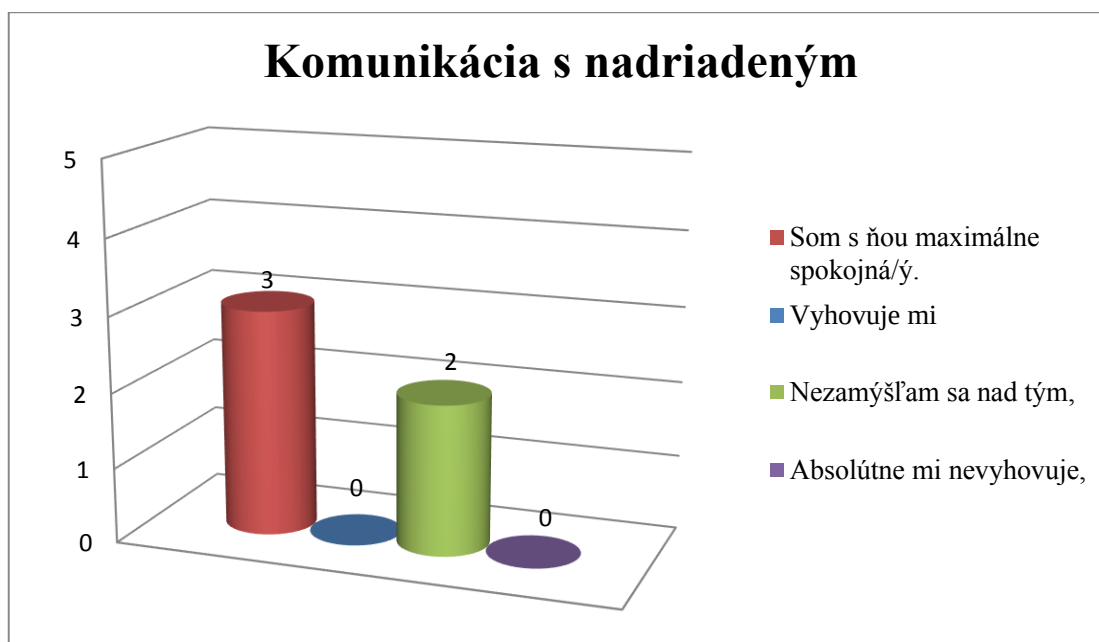
Zdroj: vlastné spracovanie

Traja z piatich zamestnancov považujú atmosféru na pracovisku za veľmi priateľskú a príjemnú a dvaja zamestnanci za neutrálnu. Ani jeden zamestnanec nepovažuje atmosféru na pracovisku za konfliktnú alebo oficiálnu. Z toho možno hodnotiť, že vzťah medzi zamestnancami je priateľský a ústretový.

4. Ako hodnotíte komunikáciu s Vaším nadriadeným?

- absolútne mi nevyhovuje,
- nezamýšľam sa nad tým,
- vyhovuje mi,
- som s ňou maximálne spokojná/ý.

Graf 4: Komunikácia s nadriadeným

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe dotazníka interný kontrolór zistil, že v prevažnej väčšine sú zamestnanci s komunikáciou s nadriadeným maximálne spokojní. Ani jeden zamestnanec neoznačil, že by mu komunikácia s nadriadeným nevyhovovala.

Dve oblasti, na ktoré zamestnanci odpovedali, sa týkali všeobecných pracovných podmienok a vybavenia pracoviska.

5. Prosím vyberte najvhodnejšiu odpoveď:

1. Ste spokojný s Vašou pracovnou náplňou?	Áno	nie	neviem
2. Myslíte si, že Vaša pracovná náplň je veľká a mala by sa znížiť?	Áno	nie	neviem
3. Ste spokojný s pracovnou dobou?	Áno	nie	neviem
4. Je potrebné, aby ste vykonávali nadčasy?	Áno	nie	neviem
5. Ak áno, koľko v priemere za týždeň máte nadčasov?	Áno	nie	neviem
6. Ste spokojný s Vaším platom?	Áno	nie	neviem
7. Ste spokojný s technickým vybavením Vášho pracoviska?	Áno	nie	neviem
8. Ste spokojný s priestorovým vybavením Vášho pracoviska?	Áno	nie	neviem
9. Ste spokojný s materiálovým vybavením Vášho pracoviska?	Áno	nie	neviem

Tabuľka 1: Vyhodnotenie vybraných otázok

P.č.	ZAMESTNANEC 1	ZAMESTNANEC 2	ZAMESTNANEC 3	ZAMESTNANEC 4	ZAMESTNANEC 5
1	áno	neviem	áno	áno	áno
2	nie	áno	nie	nie	nie
3	áno	nie	áno	áno	áno
4	áno	áno	áno	áno	nie
5	3 hodiny	8 hodín	3 hodiny	4 hodiny	-
6	áno	áno	áno	áno	nie
7	áno	áno	áno	áno	áno
8	áno	áno	áno	áno	áno
9	áno	áno	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

V prevažnej väčšine sú zamestnanci spokojní s pracovnou náplňou, pracovnou dobou a platom. Zamestnanec 2 má najviac nadčasov, a to priemerne 8 hodín za týždeň z čoho vyplýva, že jeho pracovná náplň je naozaj veľmi veľká a zamestnanec je pracovne nadmerne vyťažený. Zamestnanci pracujúci na trvalý pracovný pomer majú v pracovnej zmluve stanovené, že v prípade potreby im zamestnávateľ môže nariadiť prácu nadčas a to až 150 hodín za rok bez nároku na náhradu mzdy či náhradného voľna. S technickým, priestorovým a materiálovým vybavením sú spokojní všetci zamestnanci.

6. Poskytuje Vám zamestnávateľ zamestnanecké benefity? Ak áno, aké? –uved'te

Tabuľka 2: Zamestnanecké benefity

ZAMESTNANEC 1	ZAMESTNANEC 2	ZAMESTNANEC 3	ZAMESTNANEC 4	ZAMESTNANEC 5
Multisport karta, stravné lístky, káva, čaj, minerálna voda	Multisport karta, stravné lístky, káva, čaj, minerálna voda	Multisport karta, káva, čaj, minerálna voda	Multisport karta, stravné lístky, káva, čaj, minerálna voda	Multisport karta, stravné lístky, káva, čaj, minerálna voda

Zdroj: vlastné spracovanie

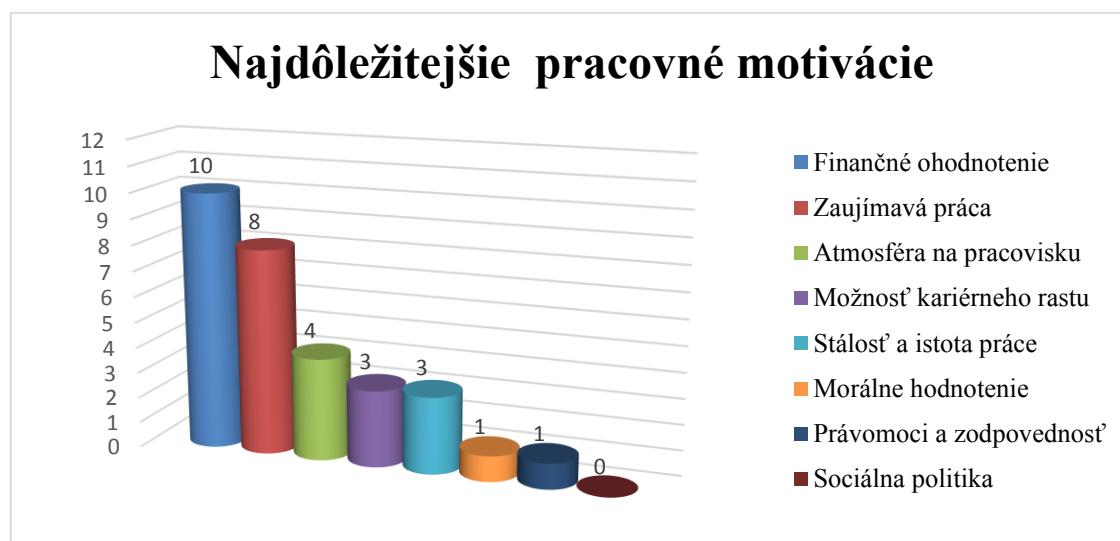
Zamestnávateľ poskytuje svojim zamestnancom multisport kartu, ktorú môžu využívať na športové aktivity v zariadeniach, kde je táto karta akceptovaná. Zamestnancovi

sú mesačne zrážané zo mzdy 3 € a zvyšnú časť 15 € platí zamestnávateľ zo sociálneho fondu. Tento benefit poskytuje zamestnávateľ nielen zamestnancom pracujúcim na trvalý pracovný pomer ale i zamestnancom pracujúcim na skrátený pracovný pomer. Ako ďalší benefit je príspevok na stravné lístky nad rámec zákona, a to do výšky 95 % hodnoty stravného lístka. Zamestnanci dostávajú stravné lístky v hodnote 3,6 € a doplácajú iba 0,2 € za každý stravný lístok. Jednému zamestnancovi neposkytuje zamestnávateľ stravné lístky, pretože pracuje na skrátený pracovný pomer, t. j. 4 hodiny denne. Zamestnávateľ zabezpečuje všetkým svojim zamestnancom pitný režim formou perlivých a neperlivých minerálnych vôd, čajov a kávy.

7. Identifikujte poradie troch najdôležitejších pracovných motivácií (od 1 do 3, pričom 1 je najdôležitejšia motivácia):

- finančné ohodnotenie,
- možnosť kariérneho rastu,
- stálosť a istota práce,
- atmosféra na pracovisku,
- morálne hodnotenie,
- zaujímavá práca,
- právomoci a zodpovednosť,
- sociálna politika.

Graf 5: Najdôležitejšie pracovné motivácie

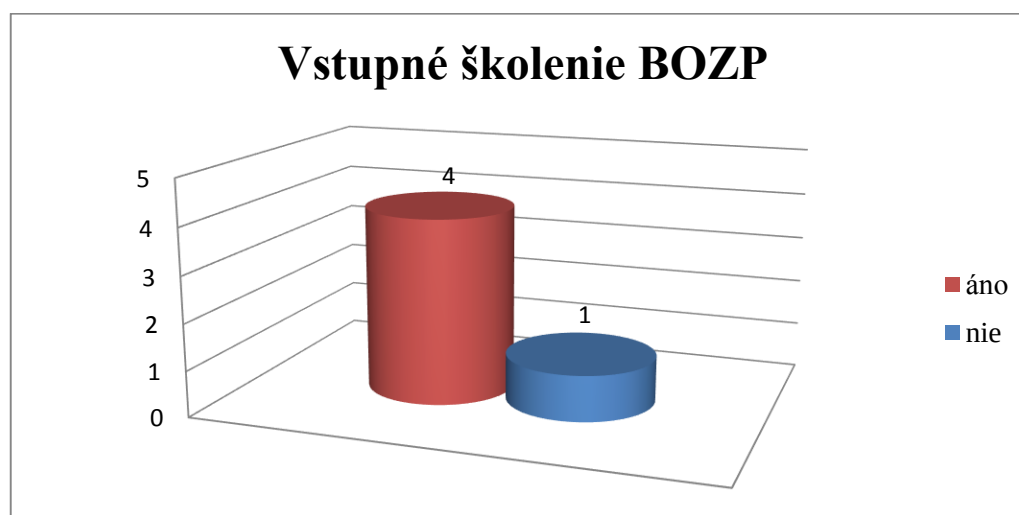
Zdroj: vlastné spracovanie

Z uvedených pracovných motivácií, si zamestnanci mali vybrať tri najdôležitejšie a označiť ich číslami od 1 do 3, pričom číslo jedna je pre nich najdôležitejšia motivácia. Motivácii, ktorú zamestnanci označili číslom jedna, interný kontrolór priradil tri body, motivácii, ktorú zamestnanci označili číslom dva, interný kontrolór priradil dva body a motivácii, ktorú zamestnanci označili číslom tri, interný kontrolór priradil jeden bod. Po spočítaní všetkých bodov, za jednotlivé motivácie, interný kontrolór dospel k záveru, že najvyšší počet bodov získalo finančné ohodnotenie, z čoho možno usúdiť, že najväčšou motiváciou pre zamestnancov je ich mesačná mzda. Druhá najvýznamnejšia motivácia pre zamestnancov je zaujímavá práca a tretia najdôležitejšia je atmosféra na pracovisku.

8. Absolvovali ste školenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri nástupe do zamestnania?

Graf 6: Vstupné školenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

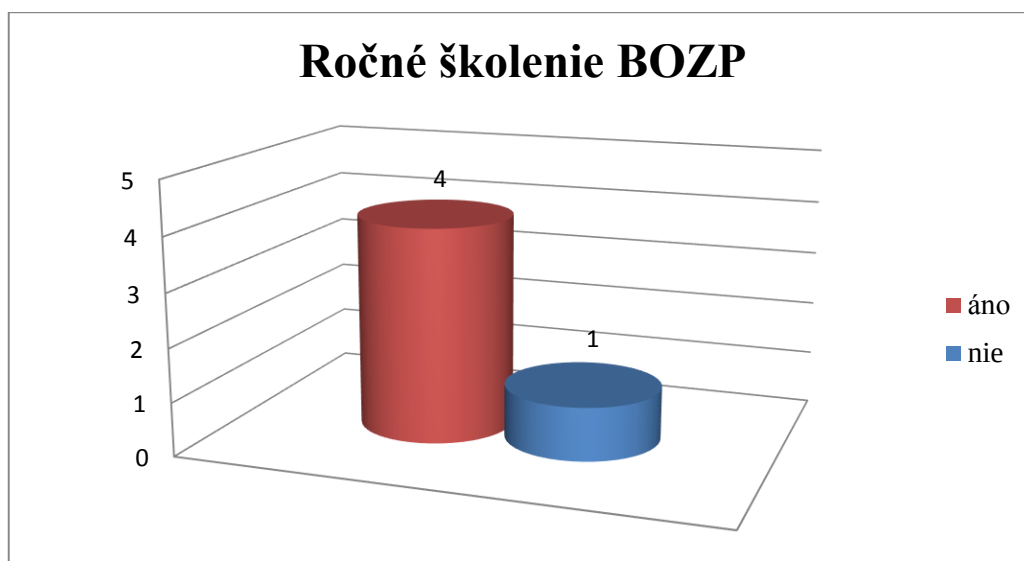

Zdroj: vlastné spracovanie

Vstupné školenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neabsolvoval jeden zamestnanec a to zamestnanec pracujúci na skrátený pracovný pomer. Avšak zo zákona sú povinní absolvovať školenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci všetci zamestnanci pracujúci na trvalý pracovný pomer, ale aj zamestnanci pracujúci na skrátený pracovný pomer respektíve na dohodu.

9. Zabezpečuje Vám zamestnávateľ aspoň raz za dva roky preškolenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci?

Graf 7: Preškolenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Zdroj: vlastné spracovanie

Podľa zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci musí zamestnávateľ zabezpečiť pre svojich zamestnancov preškolenie najmenej raz za dva roky. Na základe získaných odpovedí interný kontrolór zistil, že jeden zamestnanec neabsolvoval preškolenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, avšak je to spôsobené tým, že zamestnanec pracuje v spoločnosti menej ako dva roky a zamestnávateľovi ešte nevyplýva povinnosť mu zabezpečiť preškolenie.

10. Došlo už v priebehu trvania Vášho pracovného pomeru k nejakému úrazu na pracovisku? Ak áno, uveďte prosím k akému a ako sa to riešilo

Graf 8: Úraz na pracovisku

Zdroj: vlastné spracovanie

V priebehu trvania pracovného pomeru žiadny zo zamestnancov nemal úraz na pracovisku.

Záver z kontrolnej akcie zameranej na postoj zamestnancov vo vzťahu k spoločnosti:

Na základe dotazníka, uvedeného v kontrolných zisteniach interného kontrolóra ako podklad pre vypracovanie správy možno konštatovať, že zamestnanci spoločnosti CMI sú v prevažnej miere spokojní so svojou prácou, pracovnou náplňou, s technickým, priestorovým a materiálovým vybavením pracoviska. Zamestnávateľ zabezpečuje pre svojich zamestnancov pitný režim prostredníctvom minerálnych vôd, ktoré dostávajú v 1,5 litrových fľašiach v neobmedzenom množstve a majú k dispozícii i kávovar so zrnkovou kávou taktiež bezplatne. V zimnom období zamestnávateľ zabezpečuje svojim zamestnancom rôzne čaje. Okrem týchto benefitov im zamestnávateľ poskytuje multisport kartu, ktorú môžu využívať v rôznych športových a relaxačných zariadeniach a prispieva svojim zamestnancom na stravné lístky nad rámec zákona. Atmosféru na pracovisku hodnotia zamestnanci ako veľmi priateľskú a nekonfliktnú a komunikáciu s nadriadeným vnímajú taktiež pozitívne. Najväčšou motiváciou zamestnancov je ich finančné ohodnotenie. Na druhej strane za najväčšiu nevýhodu možno považovať nadmernú pracovnú vyťaženosť prevažnej väčšiny zamestnancov, v dôsledku ktorej musia pomerne často vykonávať prácu nadčas bez nároku na náhradu mzdy alebo náhradného voľna. V pracovnej zmluve majú zamestnanci pracujúci na trvalý pracovný pomer stanovené, že v prípade zvýšenej prechodnej a naliehavej potreby im zamestnávateľ môže nariadiť prácu nadčas v rozsahu maximálne 150 hodín ročne. Avšak, ani v prípade zvýšenej prechodnej práce, ak zamestnanci odpracujú viac ako 150 hodín nadčasov ročne, zamestnávateľ im neposkytuje náhradu mzdy ani náhradné voľno. V prípade takejto nadmernej pracovnej zaťaženia, by mal zamestnávateľ zohľadniť snahu a ochotu zamestnancov vykonávať prácu nadčas a mal by im poskytnúť buď náhradu mzdy alebo náhradné voľno. V prípade nadmernej pracovnej vyťaženia niektorého zo zamestnancov, kedy zamestnanec musí pomerne často vykonávať nadčasy, by mal zamestnávateľ zvážiť jeho pracovnú náplň a preradiť časť práce inému zamestnancovi, ktorý nie je natoľko pracovne vyčerpaný alebo prijať nového zamestnanca. Za veľmi významný nedostatok považujeme nezabezpečenie školenia týkajúceho sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancovi pracujúcemu na skrátený pracovný pomer pri nástupe do zamestnania, ktorý je zamestnávateľ povinný zabezpečiť i v prípade skráteného pracovného pomeru.

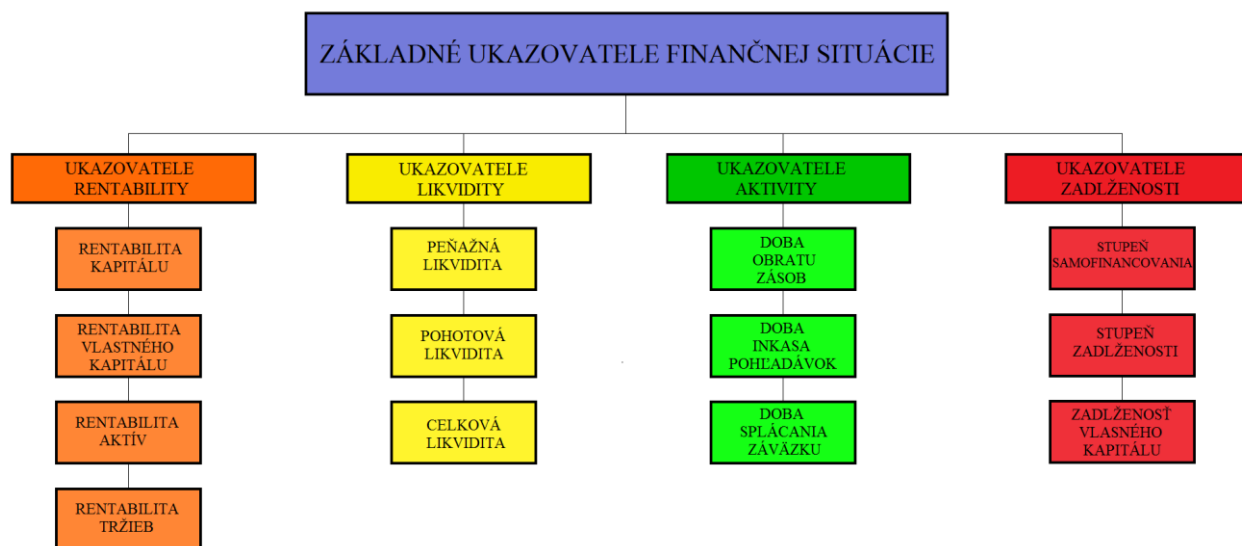
4.3 Kontrola finančnej situácie

V spoločnosti CMI sa interný kontrolór zameriaval na kontrolu finančnej situácie za dve účtovné obdobia, a to za rok 2017 a rok 2018 s cieľom zhodnotiť finančnú situáciu a navrhnúť riešenia na zlepšenie celkovej finančnej situácie v CMI.

V každej organizácii je analýza finančnej situácie založená na hodnotení minulého vývoja a identifikácii faktorov, ktoré sa podpísali pod súčasnú situáciu pomocou pomerových finančných ukazovateľov. Kontrola finančnej situácie bola zameraná na zhodnotenie celkovej finančnej situácie a efektívnosti riadenia v kontrolovanej organizácii.

K základným ukazovateľom finančnej situácie patria:

Schéma 5: Základné ukazovatele finančnej situácie

Zdroj: vlastné spracovanie podľa M. Oreského, 2017.

Tabuľka 3: Súvaha spoločnosti CMI

Súvaha	2017 v €	2018 v €
<i>Neobežný majetok</i>	25 622	121 583
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0
Dlhodobý hmotný majetok	25 622	121 583
Dlhodobý finančný majetok	0	0
<i>Obežný majetok</i>	2 500 537	2 631 252
Zásoby	996 496	1 011 310
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	1 318 196	1 614 543
Krátkodobý finančný majetok	0	0

Finančné účty	185 845	5 399
Časové rozlíšenie	131	11 808
Majetok spolu	2 526 290	2 764 643
<i>Vlastné imanie</i>	<i>459 049</i>	<i>459 431</i>
Základné imanie	7 500	7 500
Emisné ážio	0	0
Kapitálové fondy	59 750	21 750
Zákonné rezervné fondy	17 527	17 527
Oceňovacie rozdiely z precenenia	0	0
Výsledok hospodárenia minulých rokov	297 754	336 013
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	76 518	76 641
<i>Závazky</i>	<i>2 067 241</i>	<i>2 305 212</i>
Dlhodobé záväzky	9 857	105 359
Dlhodobé rezervy	13 843	13 843
Dlhodobé bankové úvery	0	0
Krátkodobé záväzky	2 027 982	2 047 348
Krátkodobé rezervy	15 559	13 144
Bežné bankové úvery	0	125 518
Krátkodobé finančné výpomoci	0	0
Časové rozlíšenie	0	0
Spolu vlastné imanie a záväzky	2 526 290	2 764 643

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 4: Výkaz ziskov a strát spoločnosti CMI

Výkaz ziskov a strát	2017	2018
<i>Čistý obrat</i>	<i>2 458 301</i>	<i>2 880 691</i>
Výnosy z hospodárskej činnosti	2 791 007	2 915 408
Náklady na hospodársku činnosti	2 874 988	2 757 146
<i>Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti</i>	<i>- 83 981</i>	<i>158 262</i>
<i>Pridaná hodnota</i>	<i>435 936</i>	<i>602 740</i>
Výnosy z finančnej činnosti	200 803	18 812
Náklady na finančnú činnosť	18 935	100 433
<i>Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti</i>	<i>181 868</i>	<i>- 81 621</i>

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	97 887	76 641
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	76 518	76 641

Zdroj: vlastné spracovanie

Pozn. V roku 2018 je výsledok hospodárenia pred zdanením a výsledok hospodárenia po zdanení rovnaký, nakoľko účtovná jednotka nemala v tom čase uzatvorený rok 2018 a odvedenú daň z príjmov. Údaje za rok 2018 sme počítali z týchto podkladov.

Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability vyjadrujú a kvantifikujú výsledky podnikového úsilia. V praxi medzi najviac využívané ukazovatele rentability patria:

- rentabilita celkového kapitálu,
- rentabilita vlastného kapitálu,
- rentabilita aktív,
- rentabilita tržieb.

$$\text{Rentabilita kapitálu v \%} = \frac{\text{čistý zisk}^1 + \text{úrok}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

$$\text{Rentabilita kapitálu}_{\text{CMI 2017}} = \frac{76\,518 + 2\,286}{2\,526\,290} * 100 = 3,12 \%$$

$$\text{Rentabilita kapitálu}_{\text{CMI 2018}} = \frac{76\,641 + 3\,073}{2\,764\,643} * 100 = 2,88 \%$$

Rentabilita kapitálu vyjadruje intenzitu, s akou je reprodukovaný kapitál vložený do organizácie. V roku 2017 každé jedno € celkového kapitálu prinieslo CMI 3,12 centa čistého zisku. V roku 2018 nastal pokles rentability kapitálu o 0,24 centov čistého zisku oproti roku 2017.

$$\text{Rentabilita vlastného kapitálu v \%} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastné imanie}} * 100$$

$$\text{Rentabilita vlastného kapitálu}_{\text{CMI 2017}} = \frac{76\,518}{459\,049} * 100 = 16,67 \%$$

---

¹ pod pojmom čistý zisk rozumieme zisk po zdanení daňou z príjmov

$$\text{Rentabilita vlastného kapitálu}_{\text{CMI 2018}} = \frac{76\,641}{459\,431} * 100 = 16,68 \%$$

Rentabilitu vlastného kapitálu vyjadruje výnosnosť vlastného kapitálu vloženého do podnikania. Vyjadruje, koľko peňažných jednotiek vyprodukovala peňažná jednotka vlastného imania. V roku 2017 i v roku 2018 každé jedno € vlastného kapitálu prinieslo CMI takmer 17 centov čistého zisku. V sledovanom období nedošlo ku zmene rentability vlastného kapitálu.

$$\text{Rentabilita aktív v \%} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{celkové aktíva}} * 100$$

$$\text{Rentabilita aktív}_{\text{CMI 2017}} = \frac{76\,518}{2\,526\,290} * 100 = 3,03 \%$$

$$\text{Rentabilita aktív}_{\text{CMI 2018}} = \frac{76\,641}{2\,764\,643} * 100 = 2,77 \%$$

Rentabilita aktív vyjadruje výnosnosť celkového kapitálu organizácie. Vyjadruje, koľko peňažných jednotiek z čistého zisku t.j. z výsledku hospodárenia po zdanení daňou z príjmov bolo vygenerovaných peňažnou jednotkou celkových aktív. Pozitívny trend nastáva vtedy, ak tento ukazovateľ v čase rastie. V roku 2017 každé jedno € celkového majetku prinieslo CMI 3,03 centa čistého zisku. V roku 2018 nastal pokles rentability aktív o 0,26 centa čistého zisku oproti roku 2017.

$$\text{Rentabilita tržieb v \%} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} * 100$$

$$\text{Rentabilita tržieb}_{\text{CMI 2017}} = \frac{76\,518}{2\,458\,301} * 100 = 3,11 \%$$

$$\text{Rentabilita tržieb}_{\text{CMI 2018}} = \frac{76\,641}{2\,880\,691} * 100 = 2,66 \%$$

Rentabilita tržieb vyjadruje trhovú úspešnosť organizácie, t. j. koľko peňažných jednotiek z čistého zisku t.j. z výsledku hospodárenia po zdanení daňou z príjmov priniesla peňažná jednotka tržieb. Hodnota tohto ukazovateľa by sa mala pohybovať okolo 10 % (Oreský 2017). V roku 2017 každé jedno € tržieb prinieslo CMI 3,11 centa čistého zisku. V roku 2018 nastal pokles ukazovateľa rentability o 0,45 centa čistého zisku oproti roku 2017.

Ukazovatele likvidity

Likvidita predstavuje mieru schopnosti organizácie uhrádzať svoje krátkodobé záväzky včas a v plnej výške. Prostredníctvom likvidity je predovšetkým zabezpečená platobná schopnosť organizácie. Najlikvidnejším majetkom v organizácii sú peňažné prostriedky v hotovosti, na bankových účtoch alebo iných účtoch. Naopak, medzi najmenej likvidný majetok v organizácii patrí dlhodobý nehmotný a dlhodobý hmotný majetok.

Ukazovatele likvidity sa členia na:

- peňažná likvidita, t. j. likvidita 1. stupňa,
- pohotová likvidita, t. j. likvidita 2. stupňa,
- celková likvidita, t. j. likvidita 3. stupňa.

$$\text{Likvidita 1. stupňa} = \frac{\text{pohotové platobné prostriedky}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

$$\text{Likvidita 1. stupňa}_{\text{CMI 2017}} = \frac{185\,845}{2\,027\,982} = 0,092$$

$$\text{Likvidita 1. stupňa}_{\text{CMI 2018}} = \frac{5\,399}{2\,047\,348} = 0,00264$$

Likvidita 1. stupňa znamená schopnosť organizácie splácať krátkodobé záväzky najviac likvidnými zdrojmi. Hodnota likvidity 1. stupňa by sa mala pohybovať v rozmedzí od 0,2 - 0,5. Nízke hodnoty v CMI za rok 2017 vypovedajú o zníženej schopnosti hradiť svoje záväzky. V roku 2018 sa hodnota likvidity 1. stupňa oproti roku 2017 zhoršila, čo vypovedá o ešte nižšej schopnosti hradiť svoje záväzky oproti roku 2017. V roku 2018 nastal značný pokles prostriedkov na finančných účtoch, čo malo za následok zhoršenie ukazovateľa likvidity 1. stupňa oproti roku 2017. Avšak v obidvoch sledovaných obdobiach CMI nedisponovala dostatočným množstvom prostriedkov na finančných účtoch na okamžitú úhradu svojich krátkodobých záväzkov.

$$\text{Likvidita 2. stupňa} = \frac{\text{obežné aktíva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

$$\text{Likvidita 2. stupňa}_{\text{CMI 2017}} = \frac{2\,500\,537 - 996\,496}{2\,027\,982} = 0,74$$

$$\text{Likvidita 2. stupňa}_{\text{CMI 2018}} = \frac{2\,631\,252 - 1\,011\,310}{2\,047\,348} = 0,79$$

Likvidita 2. stupňa predstavuje schopnosť organizácie splácať krátkodobé záväzky peňažnými ekvivalentmi a pohľadávkami. Hodnota likvidity 2. stupňa by sa mala pohybovať v rozmedzí od 1 - 1,5. CMI mala hodnotu likvidity 2. stupňa za rok 2017 aj za rok 2018 pod optimálny stav, avšak v roku 2018 je hodnota likvidity 2. stupňa lepšia ako hodnota likvidity 2. stupňa v roku 2017. Ani v jednom roku nie je spoločnosť schopná kryť v plnej výške svoje krátkodobé záväzky obežným majetkom a krátkodobými pohľadávkami.

$$\text{Likvidita 3. stupňa} = \frac{\text{obežné aktíva}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

$$\text{Likvidita 3. stupňa}_{\text{CMI 2017}} = \frac{2\,500\,537}{2\,027\,982} = 1,23$$

$$\text{Likvidita 3. stupňa}_{\text{CMI 2018}} = \frac{2\,631\,252}{2\,047\,348} = 1,29$$

Likvidita 3. stupňa vyjadruje schopnosť organizácie hradiť krátkodobé záväzky prostredníctvom krátkodobého majetku. Hodnota likvidity 3. stupňa za rok 2017 by sa mala pohybovať v rozmedzí od 1,5 – 2,5 (Kabát, Sebeková Majková, Vincúrová 2013). V CMI bola likvidita 3. stupňa v roku 2017 aj v roku 2018 mierne pod stanovenú hranicu.

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity vyjadrujú, ako organizácia hospodári so svojimi aktívami. Môže vzniknúť situácia, kedy organizácia má viac aktív ako potrebuje pri svojej činnosti a dôsledkom toho jej vznikajú zbytočné náklady. Na druhej strane, ak má organizácia menej aktív ako potrebuje, prichádza o potenciálne tržby. Medzi ukazovatele aktivity patria ukazovatele počtu obrátok a ukazovatele doby obratu (Strouhal 2006).

$$\text{Doba obratu zásob} = \left(\frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} \right) \times 365$$

$$\text{Doba obratu zásob}_{\text{CMI 2017}} = \left(\frac{996\,496}{2\,458\,301} \right) \times 365 \doteq 148 \text{ dní}$$

$$\text{Doba obratu zásob}_{\text{CMI 2018}} = \left(\frac{1\,011\,310}{2\,880\,691} \right) \times 365 \doteq 128 \text{ dní}$$

Ukazovateľ doby obratu zásob sa počíta v dňoch a vyjadruje lehotu, za ktorú organizácia predá svoje zásoby. Vo výrobnom podniku doba obratu zásob vyjadruje celkovú lehotu od nákupu materiálu cez výrobu až po predaj tovaru. V nevýrobnom

podniku doba obratu zásob vyjadruje lehotu od nákupu až po predaj tovaru. CMI v roku 2017 predala svoje zásoby v priemere za 148 dní. V roku 2018 ukazovateľ doby obratu zásob klesol zo 148 dní na 128 dní, čo značí zrýchlenie predaja zásob v spoločnosti.

$$\text{Doba obratu (inkasa) pohľadávok} = \left(\frac{\text{krátkodobé pohľadavky}}{\text{tržby}} \right) \times 365$$

$$\text{Doba obratu (inkasa) pohľadávok}_{\text{CMI 2017}} = \left(\frac{1\,318\,196}{2\,458\,301} \right) \times 365 \doteq 196 \text{ dní}$$

$$\text{Doba obratu (inkasa) pohľadávok}_{\text{CMI 2018}} = \left(\frac{1\,614\,543}{2\,880\,691} \right) \times 365 \doteq 205 \text{ dní}$$

Ukazovateľ doby inkasa pohľadávok je vyjadrený v dňoch a udáva priemernú dobu, kým dôjde k inkasu pohľadávok. Vyjadruje koľko dní prejde od realizácie obchodu až po inkaso pohľadávky. V CMI bola doba obratu pohľadávok za rok 2017 takmer 196 dní, čo predstavuje priemerný počet dní od uzatvorenia objednávky s klientmi až po ich úhradu. Tento ukazovateľ je v oboch sledovaných obdobiach veľmi vysoký, až kritický i napriek tomu, že spoločnosť má stanovenú priemernú dobu splatnosti 30 až 60 dní. V roku 2018 sa doba obratu pohľadávok zvýšila na 205 dní, čo nie je pre spoločnosť optimálne.

$$\text{Doba splácania záväzkov} = \frac{\text{záväzky}}{\text{náklady}} \times 365$$

$$\text{Doba splácania záväzkov}_{\text{CMI 2017}} = \frac{2\,067\,241}{2\,893\,923} \times 365 \doteq 261 \text{ dní}$$

$$\text{Doba splácania záväzkov}_{\text{CMI 2018}} = \frac{2\,305\,212}{2\,757\,146} \times 365 \doteq 305 \text{ dní}$$

Ukazovateľ doby splácania záväzkov vyjadruje, koľko dní prejde od vzniku záväzku až po jeho úhradu. (Kabát, Sebeková Majková, Vincúrová 2013). Ukazovateľ doby splácania záväzkov vyjadruje, že v CMI od uzatvorenia obchodu po splatenie záväzkov prešlo v roku 2017 v priemere 261 dní. Spoločnosť väčšinu svojho tovaru nakupuje od zahraničných dodávateľov, u ktorých je lehota splatnosti zvyčajne 90 až 180 dní. Avšak tento ukazovateľ je v priemere asi 2x väčší ako doba splatnosti faktúr zahraničným dodávateľom. V roku 2018 sa ukazovateľ doby splácania záväzkov zvýšil ešte o 44 dní, čo znamená, že CMI uhradila svoje záväzky v priemere o 44 dní neskôr ako

v roku 2017. Tento ukazovateľ je v obidvoch sledovaných obdobiach veľmi kritický, čo môže ovplyvniť budúcnosť spoločnosti napríklad stratou dôvery zo strany dodávateľov.

Finančná stabilita a zadlženosť

Každý majetok organizácie, či už dlhodobý alebo krátkodobý majetok musí byť krytý konkrétnymi zdrojmi, ktoré sú buď vlastné alebo cudzie. Medzi vlastné zdroje patrí základné imanie, emisné ážio, zákonný rezervný fond, ostatné kapitálové fondy, ostatné fondy zo zisku, oceňovacie rozdiely z precenenia, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení. Medzi cudzie zdroje patria dlhodobé záväzky z obchodného styku, dlhodobé rezervy, dlhodobé bankové úvery, krátkodobé záväzky, t. j. záväzky z obchodného styku, krátkodobé rezervy, bežné bankové úvery, krátkodobé finančné výpomoci a časové rozlíšenie. Organizácia využíva cudzí kapitál vtedy, ak táto alternatíva jej prinesie väčší výnos ako sú náklady spojené s vlastným kapitálom.

$$\text{Stupeň samofinancovania v \%} = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

$$\text{Stupeň zadlženosti v \%} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

$$\text{Stupeň samofinancovania}_{\text{CMI 2017}} = \frac{459\,049}{2\,526\,290} * 100 = 18,17 \%$$

$$\text{Stupeň zadlženosti}_{\text{CMI 2017}} = \frac{2\,067\,241}{2\,526\,290} * 100 = 81,83 \%$$

$$\text{Stupeň samofinancovania}_{\text{CMI 2018}} = \frac{459\,431}{2\,764\,643} * 100 = 16,62 \%$$

$$\text{Stupeň zadlženosti}_{\text{CMI 2018}} = \frac{2\,305\,212}{2\,764\,643} * 100 = 83,38 \%$$

Stupeň samofinancovania i stupeň zadlženosti vypovedajú o štruktúre finančných zdrojov a súčet týchto ukazovateľov musí byť 100 %. Pozitívny jav je vtedy, ak vlastný kapitál v organizácii tvorí aspoň 60 % a zvyšok predstavuje cudzí kapitál. Ak je hodnota cudzieho kapitálu vyššia ako hodnota vlastných zdrojov, je to negatívny jav, ktorý môže negatívne ovplyvniť fungovanie organizácie. Spoločnosť CMI mala celkovú zadlženosť v roku 2017 takmer 82 %, čo znamená, že len 18 % tvorili vlastné zdroje. V roku 2018 sa celková zadlženosť zvýšila o necelé 2 %. Bolo to spôsobené tým, že spoločnosti sa zvýšili

celkové záväzky oproti roku 2017. Pre spoločnosť to predstavuje značné finančné riziko, ktoré môže viesť k neschopnosti splácať záväzky voči veriteľom, čo potvrdzuje aj analýza.

$$\text{Zadlženost' vlastného kapitálu v \%} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{vlastný kapitál}} * 100$$

$$\text{Zadlženost' vlastného kapitálu}_{\text{CMI 2017}} = \frac{2\,067\,241}{459\,049} * 100 = 450,33 \%$$

$$\text{Zadlženost' vlastného kapitálu}_{\text{CMI 2018}} = \frac{2\,305\,212}{459\,431} * 100 = 501,75 \%$$

Ukazovateľ zadlženosti vlastného kapitálu vyjadruje, o koľko cudzie zdroje, čiže záväzky organizácie preyšujú vlastné zdroje (Nývtová, Marinič 2010). Ak je hodnota zadlženosti vlastného kapitálu viac ako 200 %, predstavuje to rizikový faktor. V roku 2017 hodnota 450 % predstavuje veľmi nepriaznivý ukazovateľ. V CMI prevýšili cudzie zdroje o skoro 5 násobok oproti vlastným zdrojom. V roku 2018 sa zadlženosť spoločnosti zväčšila zo 450 % na takmer 502 %.

Záver z kontrolnej akcie zameranej na ekonomické ukazovatele ako podklad pre vypracovanie správy z kontrolnej akcie:

Celková finančná situácia spoločnosti CMI je nepriaznivá, v niektorých prípadoch až kritická. Prevažnú väčšinu tvorí cudzí kapitál a len necelých 20 % tvorí vlastný kapitál. V tomto prípade možno povedať, že spoločnosť je extrémne zadlžená. Ďalším veľmi negatívnym ukazovateľom je doba inkasa pohľadávok a doba splácania záväzkov. Obdobie, počas ktorého odberatelia uhradia spoločnosti pohľadávky je viac ako pol roka, s čím súvisí i neskoré splácanie záväzkov spoločnosti voči svojim dodávateľom. Keďže platobná schopnosť odberateľov je nie vždy priaznivá, spoločnosť si zabezpečuje príjem peňažných prostriedkov prostredníctvom československej obchodnej banky prostredníctvom kontokorentného úveru. Doba obratu zásob je približne pol roka. Čím je tento ukazovateľ dlhší, tým je to pre spoločnosť nepriaznivejšie, pretože môže dôjsť k zníženiu predajnej ceny. Keďže spoločnosť nakupuje prevažne zdravotnícke pomôcky a výživové doplnky, ktoré majú stanovenú expiračnú dobu, treba dbať na to, aby bola doba obratu zásob čo najnižšia a aby spoločnosť nedisponovala prebytočnými zásobami. V opačnom prípade môže nastať situácia, že spoločnosť bude mať na sklade zásoby, ktoré môžu byť po expiračnej dobe alebo blízko expiračnej doby, ktoré musí spoločnosť predat' so zľavou alebo vyradiť. Analýzou likvidity sme zistili, že spoločnosť má problémy s pohotovou i bežnou likviditou, ktorá je spôsobená najmä tým, že spoločnosť disponuje

obmedzeným množstvom pohotových peňažných prostriedkov, či už v hotovosti alebo na bankových účtoch. Taktiež by bolo vhodné znížiť celkové krátkodobé záväzky spoločnosti a získať peňažné prostriedky od svojich dodávateľov. Celková likvidita dosahuje nižšiu hodnotu ako je optimálna, i napriek tomu sa k tejto hodnote približuje, čo môžeme hodnotiť pozitívne. I napriek negatívnym finančným ukazovateľom spoločnosť je schopná generovať zisk v sledovaných i predchádzajúcich obdobiach.

Tabuľka 5: Časová štruktúra pohľadávok z obchodného styku

Časová štruktúra pohľadávok z obchodného styku v eurách	k 31.12.2018
<i>Krátkodobé pohľadávky z obchodného styku</i>	1 633 420
Výška poskytnutých preddavkov	0
Do lehoty splatnosti	345 223
<i>Po lehote splatnosti</i>	1 288 198
do 30 dní	83 850
od 31 do 90 dní	221 720
od 91 do 180 dní	173 602
od 181 do 360 dní	227 525
nad 361 dní	581 501

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 6: Časová štruktúra záväzkov z obchodného styku

Časová štruktúra záväzkov z obchodného styku v eurách	k 31.12.2018
<i>Krátkodobé záväzky z obchodného styku</i>	1 773 434
Výška prijatých záloh	0
Do lehoty splatnosti	664 824
<i>Po lehote splatnosti</i>	1 108 610
do 30 dní	90 415
od 31 do 90 dní	179 812
od 91 do 180 dní	374 297
od 181 do 360 dní	340 092
nad 361 dní	123 994

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 5 a tabuľka 6 zobrazujú časovú štruktúru pohľadávok a záväzkov z obchodného styku. Ako možno vidieť, CMI má pohľadávky po splatnosti v sume takmer 1 300 000 € a najvyššiu sumu tvoria pohľadávky po splatnosti viac ako 361 dní, a to skoro 600 000 €. Tým, že odberatelia neuhrádzajú včas svoje záväzky, nie je schopná ani CMI hradiť včas všetky svoje záväzky z obchodného styku. Z tohto dôvodu vznikajú spoločnosti neuhradené záväzky po splatnosti. Ak by všetci odberatelia boli schopní hradiť včas svoje záväzky, i spoločnosť by mala dostatok peňažných prostriedkov na úhradu svojich záväzkov z obchodného styku.

Pri takto vysokých sumách pohľadávok po splatnosti, najmä pohľadávok po splatnosti viac ako 361 dní, kedy je málo pravdepodobné, že odberateľ dobrovoľne splatí svoj dlh, spoločnosť by mala pristúpiť k vymáhaniu pohľadávok napríklad súdnou cestou.

Jeden z dôvodov, prečo má spoločnosť tak vysokú sumu pohľadávok po splatnosti je fakt, že v prevažnej väčšine obchoduje so štátnymi a súkromnými nemocnicami, ktoré nie vždy majú dostatok finančných prostriedkov na úhradu svojich záväzkov. Avšak v roku 2018 mala spoločnosť možnosť zapojiť sa do procesu oddĺženia nemocníc formou elektronickej aukcie, prostredníctvom elektronického aukčného systému, ktorú vytvorilo ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky a ktoré sa rozhodlo uhradiť splatiť časť dlhov nemocníc. Spoločnosť využila túto možnosť a celkovo prihlásila 472 pohľadávok po splatnosti v celkovej sume 493 989,26 €, pričom všetky pohľadávky boli voči štátnym nemocniciam a boli z roku 2015, 2016 alebo 2017. Spoločnosť tak bude môcť v roku 2019 v elektronickej aukcii súťažiť o uspokojenie svojich pohľadávok voči štátnym nemocniciam. Ak by sa podarilo vyhrať čo i len časť pohľadávok, zlepšila by sa celková finančná situácia spoločnosti.

4.4 Časové rozlíšenie nákladov a výnosov

Na účtoch účtovej skupiny 38 – Časové rozlíšenie nákladov a výnosov sa časovo rozlišujú náklady a výnosy. Podľa Opatrenia ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 sa časovo nerozlišujú napríklad náklady spojené so zlúčením, splynutím a rozdelením spoločností, náklady na získanie vlastného imania, náklady na školenia, semináre, náklady na marketingové a iné štúdie, náklady na získanie noriem a certifikátov a ďalšie. V mikro účtovných jednotkách nie je potrebné časovo rozlišovať stále sa opakujúce a nevýznamné položky, ktoré sa týkajú účtovania nákladov a výnosov medzi dvoma účtovnými obdobiami. V malých a veľkých účtovných jednotkách sa musia

náklady a výnosy časovo rozlišovať, avšak nie je potrebné časovo rozlišovať náklady a výnosy nevýznamných a stále sa opakujúcich položiek týkajúcich sa časového rozlíšenia nákladov alebo výnosov posledného a prvého mesiaca účtovného obdobia (Opatrenia ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov § 56 – Účty časového rozlíšenia).

V spoločnosti CMI sa interný kontrolór zameriaval na vybrané prípady časového rozlíšenia nákladov, aby zistil dodržiavanie súladu s opatreniami ministerstva financií, týkajúce sa časového rozlíšenia. Na základe veľkostných kritérií sa spoločnosť zaraďuje medzi malé účtovné jednotky.

Tabuľka 7: Výpis z denníka – interné doklady

ÚP	Dátum	Doklad	Text účtovného prípadu	Suma v eur	MD	D
1.	10.1.2017	IÚD	Zaúčtovanie časového rozlíšenia – predplatné časopisu hospodárske noviny na rok 2018	131,17	381,020	~~378,010~~
2.	15.1.2018	IÚD	Zúčtovanie časového rozlíšenia - náklady budúcich období na hospodárske noviny	131,17	501,040	381,020
3.	23.7.2018	IÚD	Predpis povinného zmluvného poistenia motorového vozidla AUDI od 23.7.2018 do 22.7.2019			
			a) náklady pripadajúce na rok 2018	120,98	548,920	–
			b) náklady pripadajúce na rok 2019	151,60	381,020	–

			c) spolu	272,58	-	~~378,010~~
4.	23.7.2018	IÚD	Predpis havarijného poistenia motorového vozidla AUDI od 23.7.2018 do 22.7.2019			
			a) náklady pripadajúce na rok 2018	665,73	548,920	-
			b) náklady pripadajúce na rok 2019	834,21	381,020	-
			c) spolu	1 499,94	-	~~378,010~~
5.	1.6.2018	IÚD	Predpis havarijného poistenia na motorové vozidlo Škoda Fabia od 1.6.2018 do 31.5.2019			
			Účtovanie by malo byť:	~~614,75~~	~~548,020~~	~~378,010~~
			a) náklady pripadajúce na rok 2018	360,43	548,020	-
			b) náklady pripadajúce na rok 2019	254,32	381,020	-
			c) spolu	614,75	-	379,020

Poznámky: Internú kontrolu vykonala Bc. Eliška Závodná dňa 15.1.2019.

ÚP 1 – v prípade predplatného časopisu na budúce účtovné obdobie účtuje CMI v prospech účtu 378,010 – Iné pohľadávky. V skutočnosti ide o vznik záväzku, nie zníženie pohľadávky. Spoločnosť by mala účtovať na účet 379,030 – Iné záväzky alebo na účet 325,010 – Ostatné záväzky.

ÚP 3 a 4 - účtovná jednotka rozlišuje náklady na bežné účtovné obdobie a náklady na budúce účtovné obdobie na presný počet dní pripadajúcich v danom roku, t. j. pre rok 2018 pripadá 162 dní a na rok 2019 pripadá 203 dní.

ÚP 5 – CMI musí časovo rozlíšiť náklady pripadajúce na bežné účtovné obdobie a náklady pripadajúce na budúce účtovné obdobie pri účtovaní havarijného poistenia na motorové vozidlo. Pri predpise povinného zmluvného poistenia a havarijného poistenia by mala v bežnom účtovnom období namiesto účtu 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť účtovať na účte 568 – Ostatné finančné náklady, keďže ide o finančný náklad. Pri účtovaní predplatného časopisu, povinného zmluvného a havarijného poistenia na budúce účtovné obdobie účtuje CMI na rovnaký analytický účet. Mala by si vytvoriť samostatný analytický účet v prípade predplatného časopisu na budúce účtovné obdobie, samostatný analytický účet v prípade povinného zmluvného poistenia pripadajúce na budúce účtovné obdobie a samostatný analytický účet v prípade havarijného poistenia pripadajúce na budúce účtovné obdobie. CMI účtuje pri predpise povinného zmluvného a havarijného poistenia v prospech účtu 378,010 – Iné pohľadávky a na základe výpisu z bankového účtu účtuje na ťarchu účtu 378,010 – Iné pohľadávky. V skutočnosti tu nejde o vznik pohľadávky ale záväzku, keďže spoločnosť musí platiť poisťovni za poskytnutie povinného zmluvného a havarijného poistenia. Spoločnosť by mala účtovať na záväzkový účet napr. na účet 379,020 – Záväzky voči poisťovni alebo na účet 325,010 – Ostatné záväzky.

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver z kontrolnej akcie zameranej na časové rozlíšenie nákladov ako podklad pre vypracovanie správy z kontrolnej akcie:

Na účte 381 – Náklady budúcich období spoločnosť účtuje výdavky bežného účtovného obdobia, ktoré sa týkajú nákladov budúcich období, a to konkrétne predplatné časopisu Hospodárske noviny a predpis povinného zmluvného a havarijného poistenia pripadajúceho na budúce účtovné obdobie. V prípade predplatného časopisu Hospodárske noviny a predpisu povinného zmluvného a havarijného poistenia účtovala spoločnosť v prospech účtu 378,010 – Iné pohľadávky a na základe výpisu z bankového účtu zúčtuje na ťarchu účet 378,010. V skutočnosti pritom nejde o pohľadávku ale záväzok, ktorý musí CMI uhradiť a preto by mala účtovať na účet 379 – Iné záväzky resp. na účet 325 – Ostatné záväzky. Ďalej by bolo vhodné na účte 381 – Náklady budúcich období si vytvoriť samostatný analytický účet v prípade predplatného časopisu na budúce účtovné obdobie, samostatný analytický účet pri predpise povinného zmluvného poistenia pripadajúceho na budúce účtovné obdobie a samostatný analytický účet pri predpise havarijného poistenia pripadajúceho na budúce účtovné obdobie.

4.5 Obstaranie a odpisovanie dlhodobého majetku

Spoločnosť CMI odpisuje nehmotný a hmotný majetok odpisovými sadzbami určenými pre rovnomerné odpisovanie a zostavuje odpisový plán ako podklad pre vyčíslenie oprávok odpisovaného majetku v priebehu jeho používania, v ktorom stanovuje postup odpisovania. Dlhodobý hmotný majetok, ktorého vstupná cena je do 1 700 € a nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je do 2 400 € spoločnosť účtuje priamo do nákladov. Vstupnou cenou hmotného a nehmotného majetku sa rozumie obstarávacía cena, za ktorú sa majetok obstaral a všetky náklady súvisiace s obstaraním. Účtovné odpisy majetku sa účtujú mesačne a spoločnosť ich začína účtovať nasledujúci mesiac po zaradení dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Podľa internej smernice mesačný účtovný odpis pri dlhodobom hmotnom a nehmotnom majetku sa zaokrúhľuje na celé eurá smerom nahor. CMI je platiteľom DPH.

Spoločnosť CMI obstarala dňa 26.2.2018 osobný automobil Škoda Octavia Combi prostredníctvom finančného leasingu od spoločnosť ČSOB Leasing, a. s, ktorá zároveň spoločnosti CMI vystavila splátkový kalendár.

Tabuľka 8: Splátkový kalendár

P.č.	Dátum splatnosti	Istina bez DPH	Leasing. úrok bez DPH	Základ DPH spolu	Sadzba DPH	Suma DPH	Leasing. splátka spolu	Úhrada poistného	Na úhradu celkom
1	26.03.2018	268,28	27,02	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
2	26.04.2018	264,90	30,40	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
3	26.05.2018	266,47	28,83	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
4	26.06.2018	266,13	29,17	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
5	26.07.2018	267,66	27,64	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
6	26.08.2018	267,36	27,94	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
7	26.09.2018	267,98	27,32	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
8	26.10.2018	269,46	25,84	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
9	26.11.2018	269,22	26,08	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
10	26.12.2018	270,67	24,63	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
11	26.01.2019	270,47	24,83	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
12	26.02.2019	271,10	24,20	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
13	26.03.2019	274,01	21,29	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
14	26.04.2019	272,36	22,94	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19

15	26.05.2019	273,71	21,59	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
16	26.06.2019	273,62	21,68	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
17	26.07.2019	274,93	20,37	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
18	26.08.2019	274,89	20,41	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
19	26.09.2019	275,52	19,78	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
20	26.10.2019	276,78	18,52	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
21	26.11.2019	276,80	18,50	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
22	26.12.2020	278,02	17,28	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
23	26.01.2020	278,08	17,22	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
24	26.02.2020	278,73	16,57	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
25	26.03.2020	280,40	14,90	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
26	26.04.2020	280,02	15,28	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
27	26.05.2020	281,14	14,16	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
28	26.06.2020	281,32	13,98	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
29	26.07.2020	282,40	12,90	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
30	26.08.2020	282,62	12,68	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
31	26.09.2020	283,27	12,03	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
32	26.10.2020	284,29	11,01	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
33	26.11.2020	284,58	10,72	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
34	26.12.2020	285,57	9,73	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
35	26.01.2021	285,90	9,40	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
36	26.02.2021	286,56	8,74	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
37	26.03.2021	288,01	7,29	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
38	26.04.2021	287,89	7,41	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
39	26.05.2021	288,78	6,52	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
40	26.06.2021	289,23	6,07	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
41	26.07.2021	290,07	5,23	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
42	26.08.2021	290,56	4,74	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
43	26.09.2021	291,24	4,06	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
44	26.10.2021	292,02	3,28	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
45	26.11.2021	292,58	2,72	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
46	26.12.2021	293,33	1,97	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
47	26.01.2022	293,94	1,36	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19
48	26.02.2022	294,62	0,68	295,30	20 %	59,06	354,36	78,83	433,19

Zdroj: vlastné spracovanie podľa splátkového kalendára od spoločnosti ČSOB leasing a.s.

Spoločnosť CMI počas trvania zmluvy zaplatí spolu **22 702,12 €**
z toho:

istina bez DPH 14 908,32 €

v tom:

1. zvýšená splátka	1 490,83 €
kúpna cena bez DPH	0
leasingový úrok bez DPH	756,91 €
DPH	3 153,05 €
havarijné poistenie bez DPH	2 256 €
povinné zmluvné poistenie bez DPH	695,52 €
poistenie finančnej straty bez DPH	832,32 €
poplatok za uzatvorenie zmluvy bez DPH	0
poplatok za prevod vlastníctva bez DPH	100 €

Pozn. Poistenie je oslobodené od DPH.

Tabuľka 9: Výpis z denníka – interné doklady

ÚP	Dátum	Doklad	Text účtovného prípadu	Suma v eur	MD	D
1.	26.2.2018	IÚD	Obstaranie dlhodobého hmotného majetku – Škoda Octavia	14 908,32	042,0100	474,0410
2.	26.2.2018	IÚD POZ	Zaradenie motorového vozidla do užívania	14 908,32	023,0100	042,0100
3.	26.2.2018	IÚD	Zaúčtovanie 1. zvýšenej splátky			
			a) 1. zvýšená splátka	1 490,83	474,0410	–
			b) DPH	298,17	343,2000	–
			c) spolu	1 789,00	–	325,0410
4.	26.2.2018	VBÚ	Úhrada 1. zvýšenej splátky	1 789,00	325,0410	221,0500

Poznámky: Internú kontrolu vykonala Bc. Eliška Závodná dňa 18.01.2019. Účtovné prípady zaúčtované v súvislosti s obstaraním, zaradením a prvej zvýšenej splátky osobného automobilu v spoločnosti CMI boli zaúčtované správne. Spoločnosť má vo svojej internej

smernici stanovený účet 023,010 – Dopravné prostriedky, ktorý sa používa na zaradenie dopravných prostriedkov do užívania.

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe splátkového kalendára spoločnosť mesačne účtuje splátky za finančný leasing. Účtovanie zahŕňa istinu, leasingový úrok, poistenie a DPH. Celková mesačná suma za poistenie motorového vozidla, podľa splátkového kalendára je 78,83 € a zahŕňa povinné zmluvné poistenie, havarijné poistenie a poistenie finančnej straty. Spoločnosť účtuje samostatne povinné zmluvné poistenie v sume 14,49 € mesačne a samostatne havarijné poistenie v sume 64,34 € mesačne, ktoré sa skladá z havarijného poistenia v sume 47 € mesačne a poistenia finančnej straty v sume 17,34 € mesačne. Pre názorné zobrazenie interný kontrolór vybral účtovanie leasingovej splátky, ku dňu 26.3.2018. Spoločnosť na základe splátkového kalendára účtuje tieto účtovné prípady každý mesiac vždy k 26. dňu v mesiaci. Výška istiny a lízingového úroku sa každý mesiac mení podľa splátkového kalendára.

Tabuľka 10: Výpis z denníka – interné doklady

ÚP	Dátum	Doklad	Text účtovného prípadu	Suma v eur	MD	D
1.	26.3.2018	IÚD	Predpis leasingovej splátky k osobnému automobilu Škoda Octavia: a) istina a) leasingový úrok b) povinné zmluvné poistenie c) havarijné poistné d) DPH e) spolu	268,25 27,02 14,49 64,34 59,06 433,19	474,1400 562,0200 548,0200 548,0200 343,2000 –	– – – – – 325,0410
2.	26.3.2018	VBÚ	Úhrada leasingovej splátky	433,19	325,0410	221,0500
<i>Poznámky: Internú kontrolu vykonala Bc. Eliška Závodná dňa 18.01.2019. Pri účtovaní povinného zmluvného poistenia a havarijného poistenia by mala spoločnosť účtovať</i>						

v bežnom účtovnom období na účet 568 – Ostatné finančné náklady, keďže ide o finančný náklad a taktiež by mala vytvoriť analytický účet samostatne pre povinné zmluvné poistenie a samostatne pre havarijné poistenia.

Zdroj: vlastné spracovanie

Spoločnosť CMI má v internej smernici stanovené, že osobné automobily bude odpisovať 48 mesiacov počnúc mesiacom zaradenia do používania. Obstarávacía cena osobného automobilu Škoda Octavia Combi bola vo výške istiny bez DPH, t. j. 14 908,32 € a spoločnosť začala osobný automobil odpisovať nasledujúci mesiac od zaradenia t. j. od marca.

$$\text{Výpočet mesačného odpisu} = \frac{14\,908,32}{48} = 310,59 \doteq 311\text{€}$$

Tabuľka 11: Účtovný odpis osobného automobilu Škoda Octavia Combi

ODPISOVANIE DLHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU					
Rok	Účtovný odpis			Zostatková cena účtovná	Oprávky
	Počet mesiacov	Mesačný odpis	Ročný odpis		
2018	10	311,00	3 110,00	11 798,32	3 110,00
2019	12	311,00	3 732,00	8 066,32	6 842,00
2020	12	311,00	3 732,00	4 334,32	10 574,00
2021	12	311,00	3 732,00	602,32	14 306,00
2022	2	311+291,32	602,32	0,00	14 908,32

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 12: Výpis z denníka – interné doklady

ÚP	Dátum	Doklad	Text účtovného prípadu	Suma v eur	MD	D
1.	31.3.2018	IÚD	Zaúčtovanie mesačného odpisu motorového vozidla Škoda Octavia za marec 2018	311,00	551,010	083,0100
<i>Poznámky: Internú kontrolu vykonala Bc. Eliška Závodná dňa 18.01.2019. Spoločnosť má vo svojej internej smernici stanovený účet 083,0100 – Oprávky k dopravným prostriedkom, ktorý používa na vyjadrenie opotrebenia dopravných prostriedkov.</i>						

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver z kontrolnej akcie zameranej na obstaranie a odpisovanie osobného automobilu ako podklad pre vypracovanie správy z kontrolnej akcie:

Prevažná časť osobných automobilov, ktoré spoločnosť obstaráva pre obchodných zástupcov a servisných technikov, ktorí pri výkone svojej činnosti nevyhnutne potrebujú osobný automobil, je obstaraná formou finančného leasingu. Leasingová spoločnosť následne vždy vystaví pre CMI splátkový kalendár, podľa ktorého sa platia leasingové splátky po dobu 48 mesiacov. Až po tejto dobe sa stáva CMI právny majiteľom motorového vozidla. Súčasťou leasingových splátok je i povinné zmluvné a havarijné poistenie, ktoré spoločnosť účtuje na účet 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť. Avšak správnejšie by bolo, ak by účtovala na účet 568 – Ostatné finančné náklady. Ďalej pri povinnom zmluvnom a havarijnom poistení je nedostatočne vytvorená analytická evidencia. Vhodnejšie by bolo, ak by mala vytvorenú samostatný analytický účet pre povinné zmluvné poistenie a samostatný analytický účet pre havarijné poistenie. V neposlednom rade by mala spoločnosť vo svojej internej smernici doplniť, že poistenie finančnej straty je súčasťou havarijného poistenia.

4.6. Kontrola prevádzkových priestorov spoločnosti

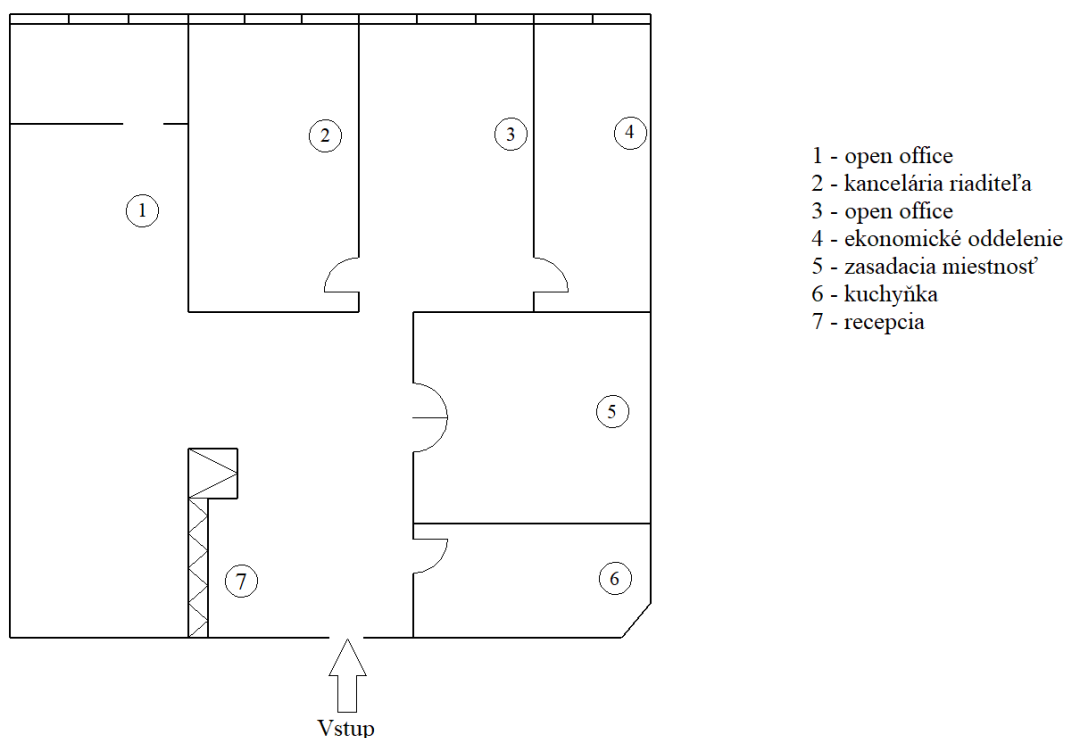
V spoločnosti CMI, spol. s r. o. interný kontrolór vykonal kontrolu prevádzkových priestorov spoločnosti, ktorá bola vykonaná dňa 20.1.2019.

Priestory spoločnosti sú dispozične členené na recepciu, ktorá je umiestnená vľavo pri vstupe do priestorov spoločnosti, kuchyňu, zasadaciu miestnosť a administratívne

priestory, ktoré sú riešené ako čiastočný open office s dvomi uzavretými kancelárkami, pričom kancelária riaditeľa predeľuje open office na dve časti. Zamestnanci majú k dispozícii kuchyňu s drezom a tečúcou studenou a teplou pitnou vodou, varnou kanvicou, kávovarom, chladničkou, mikrovlnnou rúrou a umývačkou riadu. Administratívne priestory disponujú denným osvetlením okrem zasadacej miestnosti, kde nie je dostatočné denné svetlo. Recepčia disponuje len čiastočným denným osvetlením. Umelé osvetlenie je zabezpečené prostredníctvom kazetového osvetľovacieho telesa, pričom v jednom telese sú umiestnené štyri neónové trubice a na každom je osadená antireflexná mriežka. Okná sú situované z oboch častí open office, pričom sú osadené horizontálnymi žalúziami. Priestory spoločnosti sú doplnené o klimatizačné jednotky, ktoré slúžia iba na chladenie. V zasadacej miestnosti sa konajú porady vedúcich pracovníkov s ostatnými zamestnancami každý pondelok približne asi dve hodiny. Keďže v zasadacej miestnosti nie je prísun denného svetla, je potrebné mať zabezpečené osvetlenie prostredníctvom umelého osvetlenia. Na recepcii pracujú dvaja zamestnanci, ktorí svoj pracovný čas trávia výlučne na tomto mieste, prípadne v sklade. Keďže toto miesto disponuje len čiastočným denným osvetlením, je nutné aby si zamestnanci zabezpečovali osvetlenie prostredníctvom umelého osvetlenia. Na pravej strane od kancelárie riaditeľa sa nachádza ďalšia kancelária, kde svoju prácu vykonávajú zamestnanci pracujúci na ekonomickom oddelení. Naopak, na ľavej strane od kancelárie riaditeľa sa nachádza čiastočný open office, kde majú svoje pracovné miesto obchodní zástupcovia spolu s obchodným riaditeľom.

Schéma 6: Layout spoločnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

Spoločnosť má k dispozícii dva skladové priestory, ktoré sa nachádzajú mimo administratívnych priestorov spoločnosti. Prvý sklad slúži pre servisných technikov, kde vykonávajú drobné servisné opravy, údržbu zariadení a kontrolu techniky. Pri svojej pracovnej činnosti používajú drobné náradie a zobrazovaciu techniku. Taktiež sa tu skladujú prístroje a zariadenia pre lekárske odbory oftalmológie a otorinolaryngológie. V sklade je zabezpečené iba umelé osvetlenie, avšak servisní pracovníci prevažnú väčšinu času trávajú mimo kancelárie a mimo týchto skladových priestorov, keďže servis a inštaláciu poskytujú zväčša priamo u klienta. Druhý sklad sa nachádza na rovnakom podlaží ako sú administratívne priestory spoločnosti, avšak nachádza sa na opačnej strane budovy. Tento sklad slúži na uskladnenie spotrebného materiálu a tovaru ako sú napríklad výživové doplnky na podporu a zdravie očí, vnútroočné a vyšetrovacie šošovky, mikročirurgické nožičky, žiarovky do prístrojov a rôzne inštrumenty. V sklade je zabezpečené iba umelé osvetlenie.

Spoločnosť vykonáva svoju činnosť v prenajatých priestoroch, za ktoré platí mesačne fixnú sumu za prenájom bez ohľadu nato, koľko spotrebuje vody, svetla alebo ako často má zapnuté klimatizačné zariadenia.

Záver z kontrolnej akcie zameranej na kontrolu prevádzkových priestorov spoločnosti:

Celkové priestorové vybavenie spoločnosti možno považovať za vyhovujúce. Každý zamestnanec má svoje stále pracovné miesto, kde má pracovný počítač. Za jedinú nevýhodu možno považovať, že zamestnanci pracujúci na recepcii nemajú prísun denného svetla, a osvetlenie si musia zabezpečovať výlučne prostredníctvom umelého osvetlenia, čo môže mať negatívny dopad na ich zdravie a pracovný výkon, keďže svoj pracovný čas trávajú výlučne na tomto mieste, prípadne v sklade spotrebného materiálu a tovaru, kde majú taktiež iba umelé osvetlenie. V zasadacej miestnosti taktiež nie je k dispozícii denné svetlo, ale zamestnanci spoločnosti sa zdržujú v tejto miestnosti iba pri pracovných poradách, ktoré sa konajú vždy v pondelok a trvajú zvyčajne dve hodiny, čo nemá až taký dopad na zamestnancov.

5 Diskusia

Správa interného kontrolóra

Internú kontrolu v spoločnosti CMI, spol. s r. o. so sídlom v Bratislave vykonala Bc. Eliška Závodná, interná kontrolórka podľa schváleného plánu kontrol. Interná kontrola bola zameraná na postoj zamestnancov vo vzťahu k spoločnosti, porovnanie a zhodnotenie celkovej finančnej situácie za rok 2017 a 2018 a v neposlednom rade na kontrolu vybraných prípadov týkajúcich sa časového rozlíšenia nákladov, účtovania dlhodobého majetku obstaraného formou finančného leasingu za rok 2018 a kontrolu prevádzkových priestorov spoločnosti.

Ciele kontrolnej akcie:

- a) vyhodnotiť pracovné postoje zamestnancov spoločnosti,
- b) posúdiť ekonomické parametre za rok 2017 a 2018,
- c) posúdiť správnosť účtovania časového rozlíšenia nákladov, obstarania a odpisovania osobného automobilu obstaraného formou finančného leasingu,
- d) zhodnotiť prevádzkové priestory spoločnosti.

Časové vymedzenie:

Interná kontrola sa konala v priestoroch CMI, spol. s r. o. od 10.1. 2019 – 25.1.2019.

Zistenia z kontrolnej akcie:

- a) 1 zamestnanec sa nezúčastnil vstupného školenia týkajúceho sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- b) opakované zlé ekonomické ukazovatele –za rok 2018: rentabilita kapitálu 2,88 %, rentabilita vlastného kapitálu 16,68 %, rentabilita aktív 2,77 %, rentabilita tržieb 2,66 %, likvidita 1. stupňa 0,00264, likvidita 2. stupňa 0,79, likvidita 3. stupňa 1,29, doba obratu zásob 128 dní, doba inkasa pohľadávok 205 dní, doba splácania záväzkov 305 dní, stupeň samofinancovania 16,62 %, stupeň zadlženosti 83,38 %, zadlženosť vlastného kapitálu 501,75 %.
- c) vysoká hodnota pohľadávok a záväzkov po splatnosti,

- d) nesprávny účet pre poistenie motorového vozidla – použitý účet 548 – pre hospodársku činnosť namiesto účtu 568 – pre finančnú činnosť, čo má vplyv pre analýzu činností v CMI,
- e) pri účtovaní časového rozlíšenia použité nesprávne syntetické účty – použitý účet 378 – Iné pohľadávky, namiesto účtu 379 – Iné záväzky,
- f) nedostatočné dodržanie analytického účtu 381 – Náklady budúcich období – rovnaký analytický účet pre hospodárske noviny, povinné zmluvné poistenie a havarijné poistenie,
- g) nedostatočný prísun denného svetla na recepcii spoločnosti,
- h) v internej smernici chýba informácia, že poistenie finančnej straty je súčasťou havarijného poistenia.

Návrhy - odporúčania:

- a) okamžite riešiť vymáhanie pohľadávok voči dlžníkom – postúpením pohľadávok na vymáhačské firmy resp. súdnou cestou s cieľom zvýšiť finančnú situáciu – solventnosť,
- b) znížiť zadlženosť ihneď po zinkasovaní pohľadávok – ide o hrozbu straty dôveryhodnosti zo strany dodávateľov voči CMI, čo ohrozí existenciu spoločnosti CMI v budúcnosti,
- c) opraviť spôsob účtovania časového rozlíšenia a doplniť vhodné analytické účty; termín do 31.3.2019, resp. do termínu daňového priznania,
- d) odporučiť kompenzáciu nadčasov formou odmien prípadne formou náhradného voľna, prípadne zvážiť prijatie nového zamestnanca,
- e) vždy pri nástupe nového zamestnanca zabezpečiť školenie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci aj v prípade ak ide o skrátený pracovný pomer,
- f) na nedostatočné osvetlenie na pracovisku nie je riešenie.

Správu predkladá: Bc. Eliška Závodná

Správa bola predložená dňa: 15.2.2019 za prítomnosti vedenia spoločnosti CMI a vedúcej záverečnej práce Ing. Márii Věpyovej, PhD.

Bratislava 31.1.2019

Výpis zo zápisnice vedenia spoločnosti dňa 25. februára:

Proces oddĺženia nemocníc formou elektronickej aukcie prebiehalo od 18.2.-22.2.2019. Spoločnosti sa podarilo získať uspokojenie všetkých pohľadávok, ktoré mala v elektronickej aukčnej systéme. Avšak z celkovej sumy pohľadávok vo výške 493 989,26 € jej bolo vyplatené 480 029,44 €, pretože pri každej pohľadávke musela spoločnosť poskytnúť zľavu z pohľadávky. Pri pohľadávkach splatných v rokoch 2015 a 2016 to bolo 2,5 % z celkovej sumy pohľadávky a pri pohľadávkach splatných v rokoch 2017 to boli 3 % z celkovej sumy pohľadávky. Rozdiel medzi požadovanou sumou konkrétnej pohľadávky a zinkasovanou sumou v roku 2019 bolo zúčtované do nákladov na ťarchu účtu 546 – Odpis pohľadávok a súčasne v prospech účtu 311- Odberatelia. Zo získanej sumy sa uhradili záväzky voči dodávateľom po lehote splatnosti.

Záver

Hlavným cieľom v záverečnej práci bolo poukázať na postupy interného kontrolóra v spoločnosti CMI, spol. s r. o., na základe ktorých v správe interného kontrolóra boli zaznamenané všetky zistenia z internej kontroly a navrhnuté riešenia pre odstránenie nedostatkov v spoločnosti. Na splnenie hlavného cieľa bolo potrebné si stanoviť i čiastkové ciele.

Za najväčšiu hrozbu spoločnosti možno považovať neschopnosť resp. neochotu odberateľov splácať včas svoje záväzky, v dôsledku čoho má spoločnosť CMI značné problémy splácať svoje záväzky klientom a taktiež to má dopad na celkovú finančnú situáciu spoločnosti, najmä na zadlženosť a likviditu. V marci 2019 sa prostredníctvom elektronického aukčného systému, ktorú vytvorilo ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podarilo spoločnosti uspokojiť časť pohľadávok po splatnosti, čím sa zlepšila celková finančná situácia, ale na druhej strane celková výška pohľadávok po splatnosti je i napriek tomu veľmi vysoká a CMI by mala urgentne riešiť vymáhanie zvyšných pohľadávok, či už súdnou cestou alebo inou formou vymáhania. Ak by sa podarilo získať, čo i len časť finančných prostriedkov od odberateľov, zlepšila by sa celková finančná situácia spoločnosti a CMI by mohla peňažné prostriedky použiť na úhradu svojich záväzkov, čím by sa znížila i celková zadlženosť spoločnosti. V opačnom prípade, ak spoločnosť nebude vymáhať svoje pohľadávky nielen po dobe splatnosti, môže to ohroziť celkovú existenciu spoločnosti a môže to dospieť až ku krachu spoločnosti.

Za ďalší závažný nedostatok možno považovať nezabezpečenie školenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancovi pracujúcemu na skrátený pracovný pomer, ktorý je zamestnávateľ povinný zabezpečiť pri nástupe do zamestnania. Súčasne by mal zamestnávateľ prehodnotiť prácu nadčas svojich zamestnancov, ktorým neposkytuje žiadnu finančnú odmenu ani náhradné voľno a možno povedať, že zamestnanci po skončení pracovnej doby pracujú pre zamestnávateľa zadarmo. Nadčasy by mali predstavovať mimoriadnu situáciu, ale z uvedených prehľadov ide o pravidelné vykonávanie práce nadčas.

Za menej závažne nedostatky možno považovať nedostatočne vytvorenú analytickú evidenciu pre účtovanie predpisu predplatného Hospodárskych novín, povinného zmluvného a havarijného poistenia a poistenia finančnej straty na budúce účtovné obdobie a nesprávne účtovanie predpisu povinného zmluvného a havarijného poistenia na účet 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť namiesto účtu 568 – Ostatné finančné náklady.

Interná kontrola by sa mala vykonávať v pravidelných časových intervaloch, napríklad raz za štvrt' roka, aby sa zabránilo vzniku ďalších chýb a aby sa priebežne kontrolovalo vyriešenie predtým zistených nedostatkov a chýb. Interný kontrolór predložil správu interného kontrolóra, ktorá obsahuje ciele, časové vymedzenie, zistenia a návrhy z kontrolnej akcie. Interná kontrola vykonaná v spoločnosti CMI, spol. s r. o. mala pre spoločnosť opodstatnenie.

Zoznam použitej literatúry

1. AGUOLU, Kenneth. Examining the Financial Reporting Process for Effective Internal Controls. [online]. In: *Armed Forces Comptroller*. 2018, vol. 63, no. 3, p. 1 [cit. 2018-09-25]. ISSN 00042188. Dostupné na: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=131589265&scope=site>
2. BILGI, Ismail – MIHAYLOVA, Lyudmila – PAPAŽOV Emil. Internal control activities in small turkish companies. [online]. In: *Journal of Contemporary Management Issues*, 2017, p. 1 [cit. 2018-09-25]. ISSN 13310194.
3. BONK, Petr. *Interní audit*. Praha: Český institut interních auditorů, 2000. 313 s. ISBN 80-86284-07-7.
4. BUDAČOVÁ, Eva. *Príručka medzinárodných usmernení pre audit, uisťovacie služby a etiku*. S. I.: Medzinárodná federácia účtovníkov, 2007. 1108 s. ISBN 978-80-89265-04-6.
5. BURÁK, Emil. Daňová kontrola. In: *Účtovníctvo - audítorstvo - daňovníctvo: v teórii a praxi*. Bratislava: Slovenská komora certifikovaných účtovníkov, 2017, roč. 25, č.2, s. 28. ISSN 1335-2024.
6. CILIKOVÁ, Oľga. *Kontrolný systém a interný audit v organizáciách*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2007. 91 s. ISBN 978-80-8083-380-0.
7. CVEČKOVÁ, Mária. *Ako lepšie porozumieť správe audítora*. [online]. 2013. [cit. 2018-9-12]. Dostupné na: <http://www.danovecentrum.sk/clanok-z-titulky/ako-lepsie-porozumiet-sprave-auditora.htm/>
8. DAŇOVÁ, Monika – KRAVČÁKOVÁ VOZÁROVÁ, Ivana. *Vzájomné vzťahy interného a externého auditu: možnosti a obmedzenia*. [online]. 2017. [cit. 2018-9-12]. Dostupné na : https://www.researchgate.net/publication/321420263_VZAJOMNE_VZTAHY_INTERNEHO_A_EXTERNEHO_AUDITU_MOZNOSTI_A_OBMEDZENIA/

9. DROGALAS, George et al. The effect of internal audit effectiveness, auditor responsibility and training in fraud detection. [online]. In: *Accounting & Management Information Systems*, 2017, vol. 16, no. 4, p. 2 [cit. 2018- 10-29]. ISSN 18438105. Dostupné na: <http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=1a78bd99-eb9b-4749-90c0-834cefceee40%40sessionmgr4010>
10. DVOŘÁČEK, Jiří. *Interný audit a kontrola*. 2. vyd. Praha: C. K. Beck, 2003. 201 s. ISBN 80-7179-805-3.
11. DVOŘÁČEK, Jiří – KAFKA, Tomáš. *Interný audit v praxi*. Brno: Computer press, a. s., 2005. 236 s. ISBN 80-251-0836-8.
12. EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV. *Príručka na vykonávanie finančného auditu a auditu zhody*. [online]. 2012. [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/FCAM_2012/FCAM_2012_SK.pdf
13. FARKAS, Maia – Hirsch Rina. The effect of frequency and automation of internal control testing on external auditor reliance on the internal audit function. [online]. In: *Journal of Information Systems*, 2016, vol. 30, no. 1, p. 2-4 [cit. 2018- 10-29]. ISSN 15587959. Dostupné na: <http://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=0&sid=b3f386da-68aa-46d1-b693-ea8fe28e28d1%40sessionmgr4010&bdata=JkF1dGhUeXBIPWNvb2tpZSxpcCx1cmwsY3BpZCZjdXN0aWQ9c2tsaWlzMxhbm9c2smc2l0ZT1lZHMtG12ZQ%3d%3d#AN=edselc.2-52.0-84962710404&db=edselc>
14. FRISCHER, Peter. Úloha a význam interných auditov v riadení firmy. In *Kvalita*. Žilina: MASM, 2012, roč. 20, č. 3, s. 6-7. ISSN 1335-9231.
15. International federation of accountants. *Príručka na používanie medzinárodných audítorských štandardov pri výkone auditu v malých a stredných podnikoch*. Zväzok 1 – Základné koncepcie. 3. vyd. Bratislava: IFAC - UDVA, 2012. 242 s. ISBN 978-80-970174-3-9.
16. IVAN, Oana Raluca. The Contribution of Internal Audit in the EU Corporate Governance Codes. [online]. In: *Valahian Journal of Economic Studies*, 2016, vol. 7, no. 4, p. 2 [cit. 2018- 10-29]. ISSN 20679440. Dostupné na: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=124330047&scope=site>

17. JANEČKOVÁ, Ľudmila – TŘASKALÍK Milan. *Audit*. Praha: Victoria Publishing, 1994. 792 s. ISBN 80-85605-86-4.
18. JOKSIMOVIĆ, Marijana – AHMED, Alseddig. The Internal Audit As Function To The Corporate Governance. [online]. In: *Megatrend Review*, 2017, vol. 14, no. 2, p. 3 [cit. 2018-10-29]. ISSN 18203159. Dostupné na: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=127081647&scope=site>
19. KABÁT, Ladislav – SEBEKOVÁ MAJKOVÁ, Monika – VINCÚROVÁ, Zuzana. *Hodnotenie podniku a analýza jeho finančného zdravia*. Bratislava: Iura Edition, 2013. 160 s. ISBN 978-80-8078-608-3.
20. KAREŠ, Ladislav. *Auditorstvo*. Bratislava: Iura Edition, 2010. 436 s. ISBN 978-80-8078-334-1.
21. KAREŠ, Ladislav – KRIŠKOVÁ, Petra. *Formovanie názoru na účtovnú závierku a správa audítora*. Bratislava: Slovenská komora certifikovaných účtovníkov, 2017. 138 s. ISBN 978-80-972525-1-9.
22. KOMORA AUDITORŮ ČESKÉ REPUBLIKY. O komoře auditorů. [online]. 2012 [cit. 2019-01-30]. Dostupné na: <https://www.kacr.cz/o-komore-auditoru>
23. KRIŠKOVÁ, Petra - UŽÍK, Ján. Nezávislosť audítora a jej vplyv na prijatie zákazky na audit účtovnej závierky. [online]. Bratislava. Bratislava: Publisher Letra Edu, 2017. 98-105 s. [cit. 2018-10-10]. ISBN 978-80-972866-2-0. Dostupné na: https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/detail-eu_un_cat.1-0237576-Nezavislost-auditora-a-jej-vplyv-na-prijatie-zakazky-na-audit-uctovnej-zavierky/?disprec=2&iset=1
24. MADĚRA, František. *Audit a auditorstvo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. 124 s. ISBN 978-80-8168-147-9.
25. MIŠÚN, Juraj - MIŠÚNOVÁ HUDÁKOVÁ, Ivana – PAPRSKÁROVÁ, Paulína. Trendy interného kontrolovania a interného auditu využívané v podnikateľských subjektoch v dynamickom podnikateľskom prostredí. In *Manažment podnikania a vecí verejných*. Bratislava: Slovenská akadémia manažmentu, 2017, roč. 12, č. 5, s. 3-4. ISSN 2453-8167.
26. NÝVLTOVÁ, Romana – MARINIČ, Pavel. *Finanční řízení podniku*. Praha: Grand Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3158-2.

27. OLÁH, Michal. *Interný audit a verejná správa*. 2. vyd. Bratislava: Sprint vfra, 2008. 225 s. ISBN 978-80-969927-2-0.
28. Opatrenia ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.
29. ORESKÝ, Milan. *Finančná a ekonomická analýza obchodného podniku*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 198 s. ISBN 978-80-8168-763-1.
30. PALETTA, Angelo – ALIMEHMETI, Genc. SOX Disclosure and the Effect of Internal Controls on Executive Compensation. [online]. In: *Journal of Accounting, Auditing*. 2018, vol. 33, no. 2, p. 3 [cit. 2018-10-04]. ISSN 0148558X. Dostupné na: <http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=43ed995a-ac21-4f17-b57a-9c26365aa81d%40sdc-v-sessmgr03>
31. PARK, Young Joo – MATKIN, David S. T. – MARLOWE, Justin. Internal Control Deficiencies and Municipal Borrowing Costs. [online]. In: *Public Budgeting*. 2017, vol. 37, no. 1, p. 1 [cit. 2018-10-10]. ISSN 02751100. Dostupné na: <http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=2&sid=e4d34a8f-f704-4ee0-b47b-58dfca8be532%40sessionmgr104>
32. SCHRÁNIL, Pavel. *Kontrola a audit ve finančních institucích, poisťovnách*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. 69 s. ISBN 978-80-7408-027-2.
33. Slovenská komora audítorov. *Slovenská komora audítorov*. [online]. 2017. [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.skau.sk/o-nas/>
34. Slovenský inštitút interných audítorov. *Etický kódex*. [online]. 2018. [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.skia.sk/index.php/skia/eticky-kodex>
35. STROUHAL, Jiří. *Finanční řízení firmy v příkladech*. Brno: Computer press, 2006. 178 s. ISBN 80-251-0913-5.
36. TUREDI, Hasan - CELAYIR, Duygu. Role of effective internal control structure in achievement of targeted success in businesses. [online]. In: *European Scientific Journal: Peer-reviewed Mega Journal*. Azores: European Scientific Institute and University of the Azores, 2018, vol. 14, no. 1, p. 3 [cit. 2018- 09-05]. ISSN 1857-7431. Dostupné na: https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/detail-eu_un_cat.1-0243827-Role-of-Effective-Internal-Control-Structure-in-Achievement-of-Targeted-Success-in-Businesses/?disprec=1&iset=3

37. Úrad pre dohľad nad výkonom auditu. *O úrade*. [online]. 2008. [cit. 2018-10-29].
Dostupné na: <http://udva.sk/sk/urad/o-urade>
38. VÉPYOVÁ, Mária. *Kontrola a audit*. Bratislava : Sprint vfra, 2005. 144 s. ISBN 80-89085-40-7.
39. VÉPYOVÁ, Mária – KASTLEROVÁ, Sylvia. *Revízia a interný audit podnikateľských subjektov*. Žilina: Georg, 2013. 240 s. ISBN 978-80-8154-044-8.
40. Zákon č. 93/2009 Sb. o auditorech a o změně některých zákonů.
41. Zákon č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Prílohy

Názov účtu	Syntetický účet	Analytický účet
Dopravné prostriedky	023	0100
Nadobudnutie hmotného majetku nad 1700 €	042	0100
Oprávky v dopravným prostriedkom	083	0100
ČSOB bežný účet	221	0500
Leasing Octavia	325	0410
Daň z pridanej hodnoty	343	2000
Iné pohľadávky	378	0100
Závázky voči poisťovniam	379	0200
Náklady budúcich období	381	0200
Leasing Octavia - dlhodobé	474	0410
Leasing Octavia – krátkodobé	474	1400
Spotreba ostatného materiálu	501	0400
Poistenie majetku	548	0200
Poistenie Audi	548	9200
Odpis hmotného investičného majetku	551	0100
AUS- finančný náklad	562	0200